

NALEZLI
STUDNÍCI
VODY
ŽIVÉ

1. M 26,19

41₁₉₈₈
ročník XX

živá!
SLOVÁK

JP

MODLITBA ZA SHROMÁŽDĚNÍ

Před několika lety mi jeden bratr poradil: „Najdi si ve svém sboru přítele, bratra, kterému záleží na duchovním stavu sboru a spolu se za sbor modlete. Ne více bratří, najdi si jednoho a budete v tom důslední.

Jsem vděčný, že jsem u nás takového bratra našel; domluvili jsme se a od té doby se spolu za naše shromáždění pravidelně modlíme. Zpočátku se nedělo nic zvláštního nebo jen velmi málo. Po čase se ve sboru objevily nemalé problémy a cítili jsme, že našimi lidskými silami nejsou řešitelné. Modlili jsme se o to intenzivněji, pozvali jsme i další, o nichž jsme věděli, že jim na Božím díle u nás záleží. Pán naše modlitby vyslyšel zvláštním způsobem — jednal a ani nás k tomu nepotreboval. Několik lidí se vrátilo do sboru, do plného obecenství, někteří pasivní účastníci shromáždění se rozhodli žít cele pro Pána, průběh shromáždění se změnil, stal se živějším. Náš sboreček není zcela bez problémů, Satan zase útočí někde jinde. Scházíme se však k soukromým modlitbám a vidíme, že Pán zasahuje... — a o tuto zkušenosť jsme se s vámi chtěli rozdělit. vpl, vý

Pán Boh si neželá smrt hřešníka, ani jeho potrestání, ale sa oňho postaral lepšie: získal pre neho vyslobodenie v Kristovi. Namiesto hřešníka potrestal Spravodlivého a Svätého — Krístus umrel za naše hřešky. On preto odkladá trestanie, pretože čaká na obrátenie hřešníka.

Keď je Boh tak mocný a silný, prečo ma netrestá za moje hřešky? — pýtal sa istý muž. Z jeho hlasu sa dalo vycítiť, že podceňuje silu Boha, nevediac, že Pán Boh je ohľaduplný a zhovievavý. Od kresťana dostal odpoved': „Ty iba pohŕdaš bohatstvom Bozej dobroty, lebo nevieš, že ta usmerňuje k pokániu.“

Istý starý muž povedal: „Nemôžem uveriť, že by Boh odpustil toľko hřeškov, koľko som ich spáchal ja. Boh mi nemôže prepáčiť, že som toľko rokov porušoval Jeho zákony!“ Ale On predsa odpustí, lebo Kristus sa stal obeťou zmierenia za naše hřešky. Jedinečné vysvetlenie nekonečnej Bozej milosti je: Kristus zomrel ...! Ako sa k tejto milosti postaviš? (R 2,4). prel. dsz

ŽIVÁ SLOVA vydávají Kresťanské sbory v ČSSR v Ústředním církevním nakladatelství v Praze. — Řídí odpovědný redaktor Ing. Jan Ostrolucký s redakční rady. Adresa redakce: 701 00 Ostrava 1, Fifejdy II, Lechowiczova 5/2839. — Vyčází šestkrát ročně. Předplatné na celý rok 30. — Kčs. — Administrace časopisu: 755 01 Vsetín, Jiráskova 1817/72, telefon 2930. — Grafická úprava: akad. malíř Jaroslav Kapec. — Rozšířuje administrace. — Tisknou Moravské tiskárské závody, n. p. Olomouc, závod Ostrava, provoz 26 Valašské Meziříčí. — Snížený poplatek za dopravu novin povolen SmřS Ostrava, č. j. 3126/84 ze dne 26. 4. 1984. Dohledací pošta Vsetín 1. — Reg. číslo R 5078. — Index 47 876.

A BŮH BYL S NÍM

Když jsem si nedávno četl 18. kapitolu 1. knihy Samuelovy, zaujaly mně verše o tom, že Bůh byl s Davidem (v. 12, 14, 28). Líbilo by se vám, kdyby Bůh byl s vámi tak jako s Davidem? Byl milý, všichni ho měli rádi, obdivovali ho, sám si se všim vždy věděl rady, na co sáhl, to se mu dařilo...

Na druhé straně stojí Saul — žije sám, bez Boha, Davida jen záviditivě pozoruje, nedaří se mu, každé jeho rozhodnutí se po chvíli ukáže jako nesprávné nebo nesmyslné, je z toho celý nesvůj. Snaží se „pomstít se“ Davidovi — ale marně, David je stále populárnější...

Celá tento kapitola nám názorně popisuje rozdíl mezi člověkem, který žije s Bohem, a člověkem, který žije sám — kam se zařadíš ty?

To ovšem nikterak neznamená, že byl Davidův život bez zkoušek a tříbení — bez utrpení, které Bůh v jeho životě dopustil právě skrze Saule... A právě v nich tím více září moc, síla a krása Davidova spojení a vítězství s Bohem!

Čeho se bojíme...

Saul se bál Davida. Skutečně, král se bojí obyčejného mladíka. Žije bez Boha, ale s Davidem je Hospodin. Život bez Boha často přináší strach — strach ze života, z budoucnosti; známe pocity nejistoty při vážnějších životních krocích — i když je možná navenek děláme suverénně. Niterně se nás dotýkají otázky: jaké si mám zvolit povolání, dostanu se na tu školu, kdo bude mým životním partnerem, jak budu spokojen s tímto zaměstnáním? ...

Když přijdu úkoly a povinnosti, které přerůstají naše schopnosti a možnosti — neposteskneme si někdy s obavami: „Jak to bude dál? Zvládnu to? Co se stane, když podlehnu?“

Některí lidé se bojí lidí — davu, nového prostředí, nebo dokonce zlých lidí, tolik dělame pro uchování, prodloužení života — a přece není plně v našich rukou... Neovládá nás někdy strach? Co s tím?

Není třeba se bát!

Lékem na strach je Boží přítomnost. Když člověk přichází k Bohu, slyší Jeho uklidňující: „Tvář má předcházetí vás bude...“ (2M 33,14). Neboj se vážného životního rozhodnutí, neboj se dlouhé cesty, já půjdu s tebou, já dohlédnu na to, aby se ti dařilo — dám ti pozechnání — vždyť sis vybral mne — Hospodina — abych šel s tebou! A když jsi zavalen povinnostmi, starostmi, které ti přerůstají přes hlavu, neboj se, já budu s tebou, když půjdeš přes vody, přes řeky, starosti tě nezatopí, jsi můj, neboj se (Iz 43,1-2)!

Ani lidí, ani těch zlých se nemusíš bát, když je s tebou Hospodin, co ti může udělat člověk? (Ž 118,6). On se tě zastane, přizná se k tobě, když Jej vyznáváš. Boží přítomnost stačí na všechno, na každý strach — i ze smrti, nebudu se bát, neboť ty se mnou jsi (Ž 23,4). Chceš-li se zbavit strachu a obav, vyber si za svého průvodce životem Boha!

Ziješ sám — nebo s Bohem?

Na tuto otázkou si musíš odpovědět sám. Nestačí se spokojit s tím, že žiješ „jakž takž“. Nestačí ani tvoje: „Vždyť ... chodím do shromáždění, druzí mě po važují za věřícího...“ Ziješ s Bohem — jsi Boží dítko srdcem — nebo je kolem tvého ubohého a neklidného nitra tvrdá skořápka křesťanské formy — formalismu? Pán Ježíš stojí u dveří, klepe — a čeká... Nemusíš dělat žádná gesta před lidmi, jednoduše Mu otevři a vpusť Jej — ať ti doma — v nitru uklidí, dá pokoj, radost a záhy se to projeví i neformálním zevnějškem — a vyplatí se ti to.

Jestliže jsi však Pána Ježíše již za svého Spasitele přijal, uvěřil, že máš odpustěné hříchy — a radost ze života s Bohem se ti poznenáhlu vytratila, vrat se jako učedníci z Emaus. Napřed prosí: „Pane, zůstaň s námi!“ a pak si uvědomuj, že v Jeho přítomnosti se jim rozhořela srdce nadšením a nakonec utíkají zpět na své místo — a společná radost nezná mezi! VRAŤ SE!

Poznámky k Biblickej panoráme (II)

V minulých „poznámkach k Biblickej panoráme“ (č. 2/1988) sme sa zmienili o tom, že v „druhom nebi“ sú aj príbytky anjelov. Teraz sa k tejto poznáme vrátíme podrobnejším štúdiom Písma.

RIŠA ANJELOV

V Starom zákone je 108 zmienok o anjeloch a v Novom zákone 165, a predsa sú Iudia podobní saduceom (Sk 23,8), ktorí neveria o ich existencii. Stačí si však prečítať to z Písma, čo svedčí o nich sám Pán z neba, aby sme poznali, akú úlohu majú v dejinách sveta i Pánovej cirkvi.

Kedy boli stvorení anjeli?

Biblia nedáva na túto otázku určitú odpoveď, ale nachádzame jedno miesto, ktoré svedčí, že boli stvorení pred nebesami a zemou: „Kde si bol, keď som zakladal zem ..., keď spolu plesali hviezdy rána a keď jasali všetci synovia Boží?“ (Jb 38,4-7). „Hviezdy rána“, alebo „ranné hvízdy“ je iné pomenovanie anjelov (pozri Iz 14,12) a výraz „synovia Boží“ (synovia Elohim, Stvoriteľa) sa používa pre tieto nebeské bytosti. Synovia Pána (Hospodina) — to sú vykúpení hriešníci, nikdy nie anjeli.

Podľa slov nášho Pána anjeli sa neženia, teda nerozmnožujú (Mt 22,30) a vždy sa o nich hovorí ako o mužoch. Preto máme za to, že boli stvorení Bohom naraz všetci a ich počet je veľmi veľký. V Dn 7,10 a Zj 5,11 je reč o miliónoch anjelov a podľa Žd 12,22 je ich nesčitateľný počet. Keď Pán Boh posielal anjelov do služby pre tých, ktorí majú zdedit spasenie (Žd 1,14), potom každý dnes žijúci vykúpený človek môže mať jedného anjela ako ochrancu, aj keby týchto vykúpených boli miliardy.

Aká podstatu majú anjeli?

Podľa Žd 1,14 anjeli sú „duchmi“, duchovnými bytostami. Pán Ježiš však povedal, že duch nemá telo ani kosti (Lk 24,39). Anjeli však prichádzali na túto zem ako viditeľné bytosti a navonok sa ničím nelišili od Iudí. V napomenutí k pohostinstvu čítame, že niektorí nedavidci prijímal anjelov za hostí (Žd 13,2). Nezjavovali sa s krídlami, ako sú často maľovaní na obrazoch, alebo v akcii žiare. Anjeli majú teda telo, podobné telu slávy Pána Ježiša, v ktorom prijímal pokrm a ktorého sa mohli Iudia dotýkať. Blížšie nám to objasňuje apoštol Pavel, keď píše Korintanom: „A sú nebeské telá a zemské telá, ale iná je sláva nebeských tel a iná zemských“ (1K 15,40).

Príbytky anjelov

Neviditeľný svet anjelov je mocná ríša s trónmi, vrchnosťami, kniežatstvami a mocnosťami (Ef 1,21; Ko 1,18). V tejto ríši svetla a slávy existujú teda rôzne poriadky a stupne: Je menovaný archanjel (knieža anjelov) Michael, čo znamená, že je ako Boh! Čítame o ňom v knihe Daniela, kde zasiahol pre dobro ostatku Izraela, potom v knihe Júdovej ako o takom, ktorý mal spor s diablonom o telo Mojžišovo a nakoniec v knihe Zjavenia ako o výfaznom vodcovi, ktorý so svätým anjelmi bojuje proti diablu.

Potom sa stretávame s anjelom menom Gabriel, Mocný Boží. Je to vznešená osobnosť, ktorá sa ukázal Zachariášovi a ktorá priniesol na svet dve nejvzácnejšie posolstvá od Boha. Danielovi zjavil budúcnosť vyvoleného národa a Márii zvestoval príchod Božieho Syna na túto zem.

Pretože anjeli majú nebeské telá a je medzi nimi určitý rozdiel v zodpovednosti, podriadenosti a tým i v sláve, veríme, že majú svoje vlastné príbytky. Nakoniec môžeme na to vzťahovať slová Pánove: „V dome môjho Otca je mnicho príbytkov“ (J 14,2). Pod slovom „dom Otca“ môžeme rozumieť tretie nebesia, ale

aj nebesia druhé. Ako padlé stvorenie človek nemá nijaký nárok na nebeský príbytok, ale Pán Ježiš sa vrátil k Otcovi, aby v týchto príbytkoch pripravil MIESTO pre svoju cirkev.

Veľmi dôležitým citátom k tejto otázke je Ju 6: „... anjelov, ktorí si neuhájili svoje panstvo, ale opustili vlastný príbytok, vo tme, vo večných putach na súd veľkého dňa drží“ (pr. evanj.). Kedy opustili padlí anjeli svoj príbytok? O tom sa zmienime neskôr, ak dá Pán, ale teraz nech nám jasne znie svedectvo o „príbytkoch“ anjelov.

V knihe Jóbovej je zmienka o tom, že jedného dňa synovia Boží prišli, aby sa postavili pred Hospodina (1,6; 2,1). Kde boli, keď neboli „pred Hospodinom“? Vykonávali zverené úlohy, mohli byť vo svojich „príbytkoch“.

Sú však zvláštne anjelské bytosti, ktoré sú v prítomnosti Božej, aby mu slúžili. Sú to cherubíni a serafíni.

S cherubími sa stretávame hlavne v knihe Ezechiela, a to 19krát. Tento prorok videl Šechinu — oblak slávy a trón Boží, ktorý bol obklopený cherubími a nimi nesený. Videnie prezrádza, aký blízky bol pomer cherubínov k Božej sláve, Jeho vedeniu, spravodlivosti a k Jeho súdom. Nie sme preto prekvapení, keď sa s nimi stretávame pri prvom súde nad človekom v raji, potom s ich symbolmi na zlutovnici a v opene pred svätyňou svätých. Cherubíni ako štvri „živé bytosti“ v Zjavení majú zvláštne úlohy pri otváraní zapečatenej knihy v rukách Baránka. Z každej svetovej strany má ich tvár inú podobu, čo nám pripomína štvornásobný charakter Božieho Syna: ako kráľa, služobníka, dokonalého človeka a Syna Božieho.

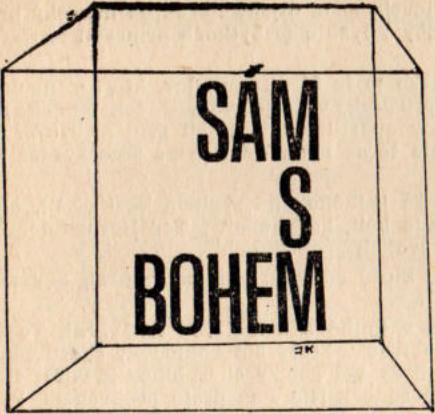
V knihe proroka Izaiáša sú uvedené ďalší anjeli, ktorí stojia v službe pred Hospodinom. Sú to serafíni. Majú tri páry krídel, ktorými si zakrývajú svoju tvárou, svoje nohy a tretí pári im slúži pre konanie zverených úloh. Je tým vyjadrená ich pokora, úcta a poslušnosť. Aká svätá bázeň by aj nás mala naplniť, keď sa modlíme k Bohu! Prichádzame k trónu milosti s úctou, veď stojíme pred živým, svätým a mocným Bohom, potom v pokore súc si vedomí našich často zašpinených nôh a nakoniec buďme ochotní rýchlo a presne vykonáť všetky Pánove pokyny.

Anjeli v súčasnej dobe

Ešte v Skutkoch apoštolov môžeme sledovať viditeľnú službu anjelov na zemi. V poslednej kapitole Skutkov vidíme apoštola Pavla v rímskom väzení, ale nepriehádza anjel, aby ho z neho vyviedol. Nebesia sa akoby zahalili do mlčania. Anjeli nepriehádzajú viditeľne. Veď máme úplne Božie zjavenie v Písme a teraz je v zodpovednosti človeka, aby ho vierou prijal. Z toho však nesmieme usudzovať, že anjeli nie sú, alebo že nepriehádzajú na zemi, aby sa zaoberali tým, ktorí majú zdedit spasenie. Čítajme si Ef 3,8-11, ako teraz má byť oznamená nebeským bytostiam skrize cirkev prerozmanitá múdrost Božia. Alebo v 1K 11,10 čítame, že ženy majú mať prikrytú hlavu pre anjelov, keď sa modlia, alebo prorokujú. Anjeli hľadia na zhromaždenie cirkvi. Anjeli majú radosť nad človekom, ktorý robi pokánie (Lk 15) a tak iste pozorujú evanjelizácu. A čo to úžasné zaslúbenie, že anjeli sú nám posielaní k službe (Žd 1,14), aby nás chránili od zlého. Uvedomujeme si to vôbec? Sme za to Pánovi vďační? Veď potom je nás život plný tajomstiev! Len sa zahľadme späť na nás život a pochopíme, ako sme predívne boli vytrhnutí od zlého. Príde deň, keď už nebudem vidieť len ako v zrkadle, v záhade, ale tvárou v tvár. Uvidíme anjelov a všetky tajuplné veci nám budú zjavené. Ale dokial sme na zemi, privlastníme si vierou Božie zaslúbenia, ktoré sa týkajú aj služby anjelov pre nás.

—jos

+ **Zlé myšlenky přemůžeme nejúčinněji, když je nepřipustíme ke slovu.**

A zůstal Jákob sám; a tu zápasil s ním muž až do svítání (1M 32).

Zůstal sám! Jak různé pocity mohou tato slova vyvolat! V někom samota vzbuzuje strach, jiným však může být synonymem pohody, odpočinku a klidu. Samota bez Boha je nejhorší stav člověka, jako by byl už „jednou nohou“ ve věčném zahynutí! Být však o samotě s Pánem, to je jako bychom byli již takřka v předsíni království nebeského. A o takové požehnání musíme bojovat stejně úporně, jako zápasil Jákob po celou noc u brodu Jabok, kde si vybojoval nejen požehnání, ale i nové jméno Izrael.

V tom je nám krásným příkladem nás Pán. Vzpomeňme jen, jak často se uchyloval do ústraní, na poušť, na hory i na moře, aby mohl nerušeně povídат se svým nebeským Otcem. A jistě chápeme, jak huboký význam má Ježíšův příkaz: „Ale ty když bys se modlil, vejdí do pokojiska svého, a zavra dveře své, modliž se Otci svému, kterýž jest v skrytě, a Otec tvůj, kterýž vidí v skrytě, odplatí tobě zjevně“ (Mt 6,6). Mnoho služebníků Božích prožívalo takové požehnané soukromé rozmluvy v osamění, kde je Bůh připravoval k důležitým úkolům a zasvěcoval je do svých plánů a tajemství.

Vzpomeňme Eliáše na břehu Karitu, kde Pán předivně pečoval i o jeho výživu, neboť mu tam posílal „doporuče-

né“ zásilky potravin a to dokonce „leteckou poštou“! Odtud na příkaz Boží odešel do Sarepy, kde vykonal mocné činy. Po dalších soukromých rozmluvách s Bohem Eliáš přivolal vyprahlé zemi děšť a oslavil mocně svého Boha, když zahanbil Bálový proroky, které pak všecky pobíl mečem na břehu potoka Císon. V síle pokrmu, jehož se mu dostalo pod „jeho“ jalovcem na poušti, kráčel pak čtyřicet dnů a nocí, až došel na horu Boží. A opět v samotě, v orébské jeskyni, když se patřičně ztišil, uslyšel Eliáš „**hlas tichý a temný**“ (1K 19,12), který ho pověřil dalšími důležitými úkoly na Božím díle. I Enoch a Noé prožívali takové chvíle s Bohem, o čemž podává krásné svědecství 1M 5,26 a 6,9: „**A chodil Enoch stále s Bohem a „s Bohem ustavičně chodil Noé**. Chodili s Bohem! Jeden stále a druhý ustavičně, Enoch 300 roků a Noé dokonce přes 900! A stalo se jim to požehnáním, neboť Enoch, podobně jako později Eliáš, neokusil smrti a Noé s rodinou se zachránil před Božím soudem.

Jozue byl sám na břehu, když mu Bůh rozkázal přejít Jordán a uvést lid do země zaslíbené a byl opět sám, když se mu na jerišském poli představil Pán s taseným mečem: „Jsem kníže vojska Hospodinova, a nyní jsem přišel“ (Jz 5,14).

Gedeon i Jefte Galádský byli sami, když je Bůh pověřil úkolem vysvobodit lidu. Mojžíš byl sám u horříčku kefe i na Sinai, když k němu mluvil Hospodin, sám byl i klečící Daniel u svého okna i ve lví jámě. A sami byli i Jeremiáš ve vězení, Jonáš v útrobách velké ryby, Kornélius na modlitbách, Petr na střeše, Zacheus na stromě, Jan Křtitel na poušti i jeho jmenovec na Patmosu. Ty chvíle, strávené o samotě s Pánem, se staly zdorem nesmírného požehnání nejen jim, ale jejich prostřednictvím i nám.

Prodlévat o samotě s Pánem není však jen výsadou mužů. Anna strávila dlouhé chvíle osamění na modlitbách v chrámu a Bůh ji dal vytouženého Samuele, Marie byla sama, když jí Gabriel oznamil narození Spasitele; jiná Marie

milovala chvíle soukromí u nohou Pána a stejněho požehnání se dostalo i ženě Samaritánce, když jí Pán v studnici zjevil, že On jest Kristus (J 4,26).

Všechny tyto příklady jsou nám vzorem i pobídka k následování. Domáhejme se přemýti Božího požehnání, nešetřme kolena! Pokud tento úzký kontakt s Pánem podcenujeme, okrádáme o požehnání nejen sebe, ale i bratra a sestry v našem sboru, neboť vybojujeme-li si požehnání, obohacujeme i jiné. Strávime-li o samotě s Pánem každou volnou chvíliku, bude to k užitku církve. Naše služba se tím sice nestane okázalejší, ani zjevnější, spíše naopak, ale

poslouží k požehnání mnohým, neboť pak zcela zmizíme z očí svému okolí a naši bratři, sestry i sousedé už nebudou vidět nás, ale Pána! Nepodceňujme tedy nutnost pobývání s Pánem o samotě, nevynechávejme ani modlitební hodiny, které jsou „hnacím motorem“ každého sboru, žel však, že většinou motorem o „málo konický“. A proto, drazí, když dnes poklekнем ve svém pokojíku, chopme se Pána a Ježíše zaslíbení se vši rozhodnosti, zavěsme se na Něho celou svou hmotností a sevřeme Ho jako Jákob se slovy: „Ne-pustim tě, pokud mi nepožehnáš!“

Zprac. ph

VĚRNÍ SLUŽEBNÍCI

Protož děkuji tomu, kterýž mne zmocnil, Kristu Ježíši Pánu našemu, že mne za věrného soudil, aby mne v službě té postavil. (1Tm 1,12).

INZERCE

*Hledají se
muži a ženy...*

Na počátku tohoto století vyšel v jedných londýnských novinách tento inzerát: „Hledají se lidé pro hazardní cestu: nízký plat, krutá zima, dlouhé měsíce v úplné tmě a trvalé nebezpečí. Bezpečný návrat nelze zaručit. Odměna a uznání bude jen v případě úspěchu“. Inzerát byl podepsán věhlasným arktickým výzkumníkem Ernestem Shackletonem. Jeho jméno způsobilo, že se po uveřejnění inzerátu hlásily tisíce dobrovolníků.

Kdyby Pán Ježíš vydal inzerát, pak by mohl znít asi takto: „Hledají se mu-

ži a ženy k velmi obtížnému úkolu — k budování církve. Často nebudu pochopeni ani svými vlastními spolupracovníky. Tito lidé budou muset čelit nepřetržitým útokům neviditelného nepřítele. Možná, že do své smrti neuvidí výsledek své práce a plnou odměnu dosstanou až po dokončení svého díla. Těto práci budou muset obětovat své domy, své životní cíle a možná i své vlastní životy.“

Ano, my křesťané máme vznesený, ale obtížný úkol. Naše povolání sloužit Pánu Ježíši Kristu je náročné na čas a oběti, protože účinná služba a svědecství se bez toho neobejdete. Proto nemůžeme začínat svou práci na vinici Páně s představou, že „rozvážeme pracovní poměr“, až se dostaví těžkosti. Naší povinností je pokračovat v díle Páně a to s Jeho pomocí, dokud nebude dokončeno.

Možná, že ztrácíme odvahu, když přicházejí překážky a nevidíme ovoce své práce. Podívejme se ještě jednou na uvedený verš! Budeme-li si stále připomínat, že nás Pán nás počítá ke svým věrným, pak žádná oběť pro Něho nebude neužitečná a zbytečná.

přel. —hk

**Nemôže byť väčšej tmy, ako je tma hriechu.
Vďačnosť vyviera často z utrápeného srdca.**

VYKUPITEL

Jb 19,25; Ř 8,18-23; L 21,28

"Vykoupit" znamená např. koupit otroka a propustit ho na svobodu, ale také získat pro sebe k plné dispozici určitou hodnotu. Podle středověkého práva byli dlužníci neschopní splatit své dluhy uvrženi do vězení. Dovídáme se to i z podobenství o nemilosrdném královském služebníku (Mt 18,23-35).

Pán Ježíš dostal jméno Vykupitel plným právem, protože nás vykoupil z viny hříchu, z moci hříchu, z dluhu a ze strachu před smrtí.

1. Z viny hříchu. Je to něco zcela mimořádného, protože hřich není jen zlo či neštěstí, ale dluh vůči Bohu i lidem. Takové konto dluhu či viny má každý z nás. Pán Ježíš o tom hovoří zcela jasně v domě farizea Šimona (L 7,41-42). Farizeus dluží padesát peněz a hříšnice, která se objevila v jeho domě, pět set. Ze slov Pána Ježíše jasně vyplývá, že velikost dluhu v této oblasti není u všech lidí stejná. Avšak rovněž z nich vyplývá, že ani velký, ani malý dlužník není schopen splatit svůj dluh. Nikdo z nás nedokáže splatit své morální dluhy, tím méně dluhy lásky Bohu a blížním, ale Pán Bůh může tyto dluhy odpustit. Petr připomíná mimo jiné: „Víte přece, že jste z prázdnoty svého způsobu života, jak jste jej přejali od otců, nebyli vykoupeni pomíjitelnými věcmi, stříbrem nebo zlatem, nýbrž převzácnou obětí Kristovou. On byl k tomu jako beránek bez vady a bez poskvrny předem vyhlédnut ...“ (1Pt 1,18-19). Všechno zlato a stříbro na zemi i všechna její bohatství nestačí k vykoupení hříšných lidí před Bohem. Pro vykoupení člověka je pouze jediná kupní cena. Lidé, v jejichž žilách koluje hříšná krev, mohou být vykoupeni jen člověkem, který má sám krev čistou, bez hříšnou. Takové výkupné za nás zaplatil Pán Ježíš. Proto může nabízet odpusťení i vykoupení z viny a hříchu. Pán Ježíš nás vykoupil i

2. Z moci hříchu. Jsme vykoupeni z prázdnoty svého způsobu života, převzatého od otců. Lidské schopnosti nestačí k tomu, aby se někdo sám vyprostil z podmínek, do nichž se narodil anebo také někdy sám zapletl. Může být svázaný mocí různých slabostí, zlých zvyků, scestních názorů či postojů a pouček, které převzal po předcích. Přivede-li jej vědomí tohoto stavu k litosti, platí vykoupení z této situace i pro něj. Kdo takto přijme vírou Krista jako svého Vykupitele, si také ověří, že moc dosavadních forem života může být prolomena.

3. Vykoupení Pána Ježíše obsahuje dále vysvobození ze satanova vězení pro dlužníky. Krásně je to vyjádřeno ve Zj 12,10-11: „Oni nad ním zvítězili pro krev Beránkovu.“ Za nás prolitol krví Pána Ježíše se dokonale ruší všechny satanovy žaloby — jsou mu prostě zavřena ústa. Kdykoli se postavíme na tento pevný základ, můžeme jít životem svobodně a s lehkostí. U těch, kdo patří Pánu Ježíši, toho ještě hodně zůstává, v čem dosud své vykoupení neprožívají. Je to tím, že nejsou jako děti. Nepřijímají prostou vírou celé nabízené bohatství, které spocívá ve vymánení ze spárů nepřítele.

4. Náš druhý Spasitel Pán Ježíš je také Vykupitelem ze strachu před smrtí. Žd 2,15: „Abyste tak vysvobodili ty, kdo byli strachem smrti drženi po celý život v otroctví.“ Svou smrtí a vítězným zmrtvýchvstáním Pán Ježíš odebral smrti její moc a může nyní spolehlivě převést branou smrti ty, kteří v Něho věří. Dokladem toho jsou mnohé příklady z Bible i z praktického života.

Poznali jsme sice Pána Ježíše jako Vykupitele z dluhu, moci hříchu, z vě-

zení, v němž satan drží své dlužníky i ze strachu smrti, přesto však máme dost důvodů k modlitbě, kterou nás učil On sám: „Nevydej nás v pokušení, ale vysvobod nás od zlého.“

Vykupitelské dílo Pána Ježíše, jež vykonal, je mnohem hlubší a obsáhlejší, než jsme si uvedli. Prvním příchodem Pána Ježíše byla vyřešena otázka všeho dluhu; Jeho dalším příchodem na tuto zem bude vyřešena otázka Jeho moci. Lutherovo vyjádření o satanovi stále platí: „Má nesmírnou moc, mnoho úskoků i jiné zbraně. Na světě nemá rovného“. Současný stav je třeba chápát takto: Vítězství nad satanem je dokonale vydobyto, ale dosud není každému plně zjeveno. Jan píše: „Proto se zjevil Syn Boží, aby zmařil činy dáblový“ (J 1,38). Satan, Boží odpůrce a nepřítel našich duší, sice utrpěl golgotským křížem a jitrem vzkříšení smrtelnou ránu, je však podoben raněnému lvu, který bije kolem sebe anebo poraženému nepříteli, který při ústupu stále ještě zabíjí a okrádá syny nevěry a nelásky. To však ale nemění nic na situaci, že kralování Pána Ježíše již začalo. Příznaky Jeho vlády se na zemi projevily již za Jeho života. Byly to divy uzdravení těla a duše, i uzdravení posedlých duchů zmaru. Od té doby Pán Ježíš neustále proniká do domu onoho mocného ozbrojence, „nejen aby je vyčistil a ozdobil, ale aby v nich také přebyval! Apoštol Pavel při pohledu na řešení svrchované moci a posledních věcí světa píše: „...i my ve svém nitru sténáme, očekávajíce přijetí za syny, totiž vykoupení svého těla“ (Ř 8,23). Sám trpí tim, že má v těle osten: „Posel satanův, který mne sráží“ (2K 12,7). Musí v životě snášet mnoho jiných bolestí a přece vyznává: „Soudím totiž, že utrpení nynějšího času se nedají srovnat s budoucí slávou, která má být na nás zjevena“ (Ř 8,18). Nakonec dochází k pozoruhodnému jevu, že „celé tvorstvo toužebně vyhliží a čeká, kdy se zjeví sláva Božích synů“, (v. 19). V novém světě budeme vysvobozeni od vlivu moci i úskoků Božího nepřítele. Vysvobození se týká nejen církve Kristovy, ale celého stvoření, které Ježíš očekává. Jen povrchní pozorovatel přírody může prohlásit, že tam, kam člověk svým vlivem nedosáhne, je svět dokonala. Takové vyjádření má jen omezenou platnost. Musíme dát za pravdu filosofu Schlegelovi, který napsal:

Je k obecnému zármutku
pokud tiché hvězdy září
všemi tepnami přírody,
že svět touží, zápasí o proměnu,
mře touhou po pravdě
v milostné bázní obrody.

Profesor Köberle měl pravdu, když řekl: „Svět je tak krásný, že bychom mohli zapomenout na Boha a na svůj veliký dluh, který vůči Němu máme. Ale svět je také tak strašný, že bychom proto na Boha zanevřeli.“

Propast mezi Bohem a Jeho stvořením se neustále zvětšuje. Jak se zjara těšíme z nádhery květů, tak při bližící se zimě všechno listí opadá a květy zaniknou. Všechno dění v přírodě a v celém stvoření čeká na své vykoupení — myslíme zejména na živelné katastrofy, zemětřesení, sopky, jedovaté rostliny, dravou zvěř a jiné. Člověk strhl svým pádem do zkázy celé stvoření. „Padne-li do prachu koruna stvoření, strhne s sebou vše poddané“ (Köberle). Proto lze říci, že hříchy lidstva jsou nerozlučitelně spjaty s nářkem přírody. Celé stvoření bylo postiženo hříchem člověka, ale má v budoucnosti prožívat požehnání z vykoupení. Pro lidstvo je vykoupení projevem pouhé milosti Boží, protože pád člověka pro něj znamená nesplatitelný dluh. Vykoupení stvoření je projevem Boží spravedlnosti, protože jeho úpadek je nedobrovolnou bolestí. Pán Ježíš — Vykupitel zavede dokonale vykoupení do praxe své pozemské rehabilitace, kterou promění ve věčnost nového nebe a nové země. Vždyť On sám řekl: „Hle, všechno tvořím nové.“

Na věky platí: Pán Ježíš je vítěz! — „Já vím, že můj Vykupitel je živ,“ řekl Job. Co započal, to také dokončí, aby Jeho dílo bylo věčně živým podkladem v našich srdcích — krásou Božích synů, ovozem díla, jímž bude nasycen (Iz 53,11-12). přel. zd

KALICH

Boh hovoril k svojmu ľudu skrze Mojžiša o veľkom požehnaní, ak bude „počúvať na hlas Hosподinov“. Zasľubil mu: „A prídu na teba všetky tieto požehnania a dostihnu ňa, keď budeš počúvať na hlas Hospodina, svojho Boha“ (5M 28,2). Vo veršoch 3-14 je celý rad požehnaní pre plniteľov zákona a pilný čitateľ si ich prečíta. Bol to KALICH DOBRÝCH VECÍ, ktoré mal Boží ľud vziať z Bozej ruky.

Ale v ruke Hospodinovej sa nachádzal aj iný kalich; je to pre nás napísané, čo obsahuje: „Lebo KALICH je v ruke Hospodinovej a víno sa v ňom pení; je plín miešaného a bude nalievať z neho, ba ešte i jeho kvasnice vyskrajú a vypijú všetci bezbožníci zeme“ (Ž 75,9). Keď si prečítame slová 5M 28, 15-68, tam nájdeme veľa toho „miešaného“, ktoré Boh musel dať pít ľudu Starej zmluvy pre ich neposlušnosť. Môžeme si historiou nechať potvrdiť, že sa toho Židom dostalo všetkého vo veľkej mieri — pre neposlušnosť. V 2Pa 36,15-16 si čítame: „A keď posielal k nim Hospodin, Boh ich otcov, výstražný hlas po svojich posloch zavŕňa a znova a znova, lebo mu bolo ľúto jeho ľudu a jeho príbytku, posmievali sa poslom Božím a opovrhovali jeho slovami a mali jeho prorokov za bludárov, až vzplanul prchký hnev Hospodinov na jeho ľud tak, že už nebolo lieku“.

Boh dopustil, že Chaldeji dobyli Jeruzalem, na izraelskom ľude boli vykonané súdy a čítame ďalej: „A tak sa odsťahoval Júda zo svojej zeme do zajatia“ (Jr 52,27).

A ako sa im vodilo v babylónskom zajatí? „Ti, ktorí jedávali rozkošné jedlá, hynú na uliciach ... Sluhovia paničujú nad ňimi; nieto nikoho, kto by vytŕhol z ich ruky ... Kniežatá sú povesané ich rukou ... Mladenci nosia žernov a deti klesajú pod drevo“. Tak

by sa našlo mnoho vyjadrení o stave neposlušného Božieho ľudu v zajati.

Z Danielovej modlitby sa dozvedáme medzi iným aj toto: „Ale celý Izrael, všetci prestúpili tvoj zákon, a odvrátili sa, aby nepočuli tvoj hlas, a preto sa na nás vyliala kliatba a prisaha, ktorá je napísaná v zákone Mojžiša, sluhu Božieho, lebo sme hrešili proti nemu. A postavil svoje slovo, ktoré vyrieckol proti nám a proti našim sudcom, ktorí nás súdili, že uviedol na nás veľké zlo, aké nebolo vykonané nikde pod celým nebom, aké bolo vykonané v Jeruzaleme“ (Dn 9,11-12).

Keď sa minulo sedemdesiatročné piatie toho horkého kalicha, prišlo izraelskému národu vyslobodenie od Boha, ako je napísané v Ž 130,3-4: „Ak budeš hľadieť na neprávost, Hospodine, kto obstojí? Ale u teba je odpustenie, aby sa ta báli“. Boh znova hovorí k svojmu ľudu slová — ale na potešenie: „Prebud sa, prebud, povstaň, dcéro Jeruzalema, ktorá si pila z ruky Hospodinovej pohár jeho prchlivosti; vypila si KALICH, pohár závratu, aj vychlípal ... Taktôhovorí tvoj Pán, Hospodin, a tvoj Boh, ktorý sa pravotí za svoj ľud: Hľa, beriem z tvojej ruky pohár závratu, KALICH, pohár svojej prchlivosti; nebudeš ho viacej pít“ (Iz 51,17-22).

Aj teraz sa zjavuje hnev Boží z neba na každú bezbožnosť a neprávost ľudu (R 1,18). Boh ustanovil deň, v ktorý bude súdiť celý svet v spravodlivosti v osobe muža, ktorého určil na to a podáva všetkým ľuďom vieru vzkriesiac Ho z mŕtvych (Sk 17,31). KALICH už spomenutý a opisaný v Ž 75,9 je pripravený tomu, kto nepríjme Božie spasenie, ktoré Pán Ježiš vydohol svojou smrťou na kríži. On vyniesol aj tvoje hriechy na kríž na svojom vlastnom telesle, aby aj teba mohol potešiť slovami: Nebudeš nikdy viac pít ten HROZNÝ KALICH, ja som ho vypil za teba, a to až do poslednej kvapky.

Že bol tento kalich naplnený veľkou horkostou, to nám potvrdzujú okolnosti, keď ho bral z ruky Otcovej: „A vystúpil išiel podľa obyčaje na Olivový vrch. A išli za ním aj jeho učenici. A keď prišiel na miesto, povedal im: Mo-

dlite sa, aby ste nevošli do pokušenia! A sám sa vzdial od nich asi ako na dohodenie kameňom a skloniac kolenná modlil sa a vrazil: Otče, ak chceš, odnes odo mňa TENTO KALICH; avšak nie moja vôle, ale tvoja nech sa stanе! A ukázal sa mu anjel z neba poslujúc ho. A súc v smrteľnom zápasení ešte napnutejšie sa modlil. A jeho znoj bol ako čo by kvapky krvi, stekajúce na zem“ (L 22,39-44).

Zlorečenie vyslovené proti priestupníkom zákona a prikázaní Božich v 5M 28,15n dopadlo na Pána Ježiša v plnej mieri, i keď On osobne zachoval všetky Božie ustanovenia. On tak vzal nás hriech na seba i s jeho dôsledkami — trestom. On bol zlorečený v meste, kde Ho bičovali i na poli, kde Ho ukrižovali; z poľného trnína Mu uplietli korunu a vsadili na hlavu. Niesol kliatbu, akoby On opustil Boha (5M 28,5), pretože bol za takého od Boha považovaný a keď k Bohu volal, nebesia sa Mu stali medou (23) — okúsil tvrdosť Božieho mlčania. On bol bitý „zimnicou a horúčkou a vefkou horúčavou“ (22) a v pocitovanej pálave volal: „Žíznim!“ Taký KALICH HORKOSTI nikto z ľudu nepil a už veriaci človek ani nebude pít.

To, čo my, veriaci Boží ľud teraz okúšame, je napísané v 23. žalme: „Občer-

stvuje moju dušu ... Pripravuješ predo mnou stôl, pred mojimi protivníkmi; olejom mažeš bohaté moju hlavu; môj pohár preteká. Áno, len dobré a milosť ma budú sledovať po všetky dni môjho života ...“ To je sladký, prijemný údel — KALICH Z RUKY BOŽEJ. „Hospodin je čiastkou môjho údelu a môjho KALICHA; ty, ô, Hospodine, udržuješ môj lós“ (Ž 16,5).

Za takýto údel sa sluší prejavať vďačnosť Všemohúcemu. Ako ju môžeme preukázať? Tak sa sptyoval aj autor 116. žalmu a prišiel k zvláštnemu záveru: „Cím sa odplatiť Hospondinovi za všetky dobrodenia, ktoré mi učinil? Vezmem KALICH MNOHONÁSOBNÉHO SPASENIA a budem vzývať meno Hospondinovo“ (12,13). Teda za dar podávajem tým, že ho prijem, lebo nemám čím zaplatiť ani sa revanšovať. Len nech vďačne beriem kalich „mnohonásobného“ spasenia. Nielen to spasenie budúce po smrti, ale i to prítomné, ktoré predstavuje slobodu od hriechu a posvätený život. Aj takéto spasenie je časťou Božieho kalicha pre nás.

Nuž myslime na to, aký kalich bol slúbený národu izraelskému za neposlušnosť, aký kalich pil Pán Ježiš a aký kalich je určený nám. Budeme vďační!

pu, ik

Učíme sa ...

PRÚTRŽNÍK LYSÝ

Je to zvláštni rostlinka a můžeme se od ní učit. Jej jméno nám mnoho napovídá o jejich vlastnostech.

Prútržník je od slovesa protrhovať. A opravdu, tato rostlinka doslova protrhuje život tam, kde pro něj nejsou podmínky, ale spíše pro umíraní. Prútržník totiž roste mezi dlažebními kostkami, kde si ho nikdo ani nevšimne, tam kde se po něm šlape. Najdeme ho také v prašných úvozech, kde přes něj přejíždějí povozy a traktory. Jeho lodyžky se odvážují i kvést. Lupa nám odhaluje jejich něžnost.

Tato rostlinka stojí za povšimnutí. Je zajímavá nejen svou odolnosťí, ale i tím, že z nejchudšího prostredí dovede načerpat látky, ktorých si vážime pro jejich lečivosť. Je tomu skutečně tak — prútržník lysý je důležitou lečivou bylinou.

Nežádá, aby ho lidé okopávali, zalévali, opatruvali. Roste jen z Božích darů — slunce a vody. Od lidí nežádá výbec nic. Neuznaný, prehližený, ale stále živý!

M. D.

Přečteme-li si pozorně známý, leč stále krásný příběh o vzkříšení Lazara (J 11,38-53 a J 12,9-11), jistě se pozastavíme nad slovy: „**Proto se velekněží uradili, že zabijí i Lazara ...**“ Nepřátelům Božím překází vzkříšený Lazar. Proč? „**Nebot množí Židé kvůli němu odcházeli a věřili v Ježíše**“ (J 12,10-11). A přece jen živý Lazar mohl být svědectvím o Pánu Ježíši a o Jeho Božské moci, kterou se legitimoval jako prioritní vládce nad životem i smrtí. „**Zvedli tedy kámen. Ježíš pohlédl vzhůru a řekl: Otče, děkuji ti, že mne slyšel. Věděl jsem sice, že mě vzdycy slyšíš, ale řekl jsem to kvůli zástupu, který stojí kolem, aby uvěřili, že ty jsi mne poslal. Když to řekl, zvolal mocným hlasem: Lazare, pojď ven!**“ Zejména vyšel, měl plátnem svázány ruce i nohy a tvář zahalenou šátkem. Ježíš jím řekl: „**Rozvažte ho a nechte odejít! (J 11,41-44)**“ I my jsme byli mrtví ve vinách a hříchích (Ef 2,1), ale když jsme byli jako ztracené ovce přivedeni k Pánu, dostali jsme nový, věčný život: „**Bůh nám dal věčný život, a ten život je v jeho Synu**“ (J 5,11). Dal-ni nám náš Pán nový život, pak je naši povinností v novotě života i chodit: „**Byli jsme tedy křtem spolu s ním pochrbeni ve smrti, abychom — jako Kristus byl vzkříšen z mrtvých slavnou mocí svého Otce — i my vstoupili na cestu nového života! (Ř 6,4)**“ Jistě to bude otázka „na télo“, otážeme-li se sami sebe, jestli náš nový život posloužil již některé duši k obrácení? Život Kristův má a musí být na nás vidět! „**Stále nosíme na sobě znamení Ježíšovy smrti, aby i život Ježíšův byl na nás zjeven. Vždyť my, pokud žijeme, jsme pro Ježíše stále vydávání na smrt, aby byl na našem smrťelném těle zjeven i Ježíšův život!**“ (2K 4, 10-11).

Náš nový život, stejně jako Lazarovo vzkříšení, má být mocným svědectvím pro mnohé: „**Zástup, který s ním byl, když vyvolal Lazara z hrobu a vzkříšil ho z mrtvých, vydával o tom svědectví. Proto ho také přišlo uvítat množství lidu, neboť slyšeli, že učinil toto znamení!**“ (J 12,17-18). Naše svědectví jistě nebude tak slavné jako Lazarovo, ale i sebenepatrnejší svědectví, které podáme svému okolí našim novým životem, může Pán zúročit v nesmírné požehnání. Jen pilně hledejme pro Pána všechny ztracené duše a snažme se s velkým úsilím a náruživostí lovčů přivádět je k Tomu, který nejprve našel nás, neboť zatímco jsme hledali svých věcí (Fp 2,21), On hledal a nalezl nás (L 19,10).

O věrném služebníku Páně D. L. Moodym se říká, že vyrval peklu na milion duší! Nám jistě z milosti našeho Pána „postačí“ číslo rádově daleko menší ... Jak nás to blaží a těší, když duše námi přivedená k Záchranci se raduje a provolává: „**Hosanna, požehnaný, jenž přichází ve jménu Hospodinově, král izraelský!**“ (J 12,12-13). Zde to provolává celý zástup duší, ale může to provolávat i „nás“

jednotlivec, jako např. Natanael: „**Mistře,**“ řekl mu Natanael, „ty jsi Syn Boží, ty jsi král Izraele.“

„Druhého dne se dovědělo mnoho poutníků, kteří přišli na svátky, že Ježíš přichází do Jeruzaléma. Vzali palmové ratolesti, šli ho uvítat a volali: Hosanna, požehnaný, jenž přichází ve jménu Hospodinově, král izraelský. Ježíš nalezl oslátka a vsedl na ně, jak je psáno: Neboj se, dcero Sionská, hle, král tvůj přichází, sedě na oslátce. Jeho učedníci tomu v té chvíli neporozuměli, ale když byl Ježíš oslavlen, tu se rozpomenuli, že to o něm bylo psáno a že se tak stalo“ (J 12,12-26). A možutný zástup prostíral na cestu své pláště, jiní osekávali ratolesti stromů a stláli je na cestu“ (Mt 21,8). Jak by byl ten oslíček nesoucí na hřbetě Pána bláhový, kdyby si myslel, že všechna ta sláva je určena jemu, že lidé kladou svá roucha na cestu a vystýlají ji ratolestmi a květy jen proto, aby se jich dotýkal svými kopýtky! Nebudme tedy ani my pošetili a nepozdvihujme oči, srdece ani nos, „podáří-li se nám“ z milosti našeho Pána někoho k Němu přivést! To oslátka pokorně vykonala jediný úkol, kterým je pověřil Pán! A tak, milovaní v Pánu, cítme se vždy raději jen takovými nepatrnými, ale vždy připravenými k tomu, aby se Pán, bude-li to Jeho vůle, mohl prostřednictvím nás co nejvíce oslavit!

ah

MOC NAD ŽIVÝ PŘÍRODY

Mt 8,23-27

Po rozmluvě se zákoníkem a učedníkem jde Pán na loď a s učedníky se chce přeplavit na druhou stranu. Sám šel spát. Na jezeře nastala veliká bouře, taková, že se učedníci (z nichž mnozí byli rybáři a měli mnohé zkušenosti s bouřemi) báli. Vlny se přelévaly přes palubu. Kdo z nás by se nebdal? Ale zvláštní je, že Pán spal. I když byla bouře, i když Pán věděl o bouři, On spí. Po tak vysilujícím dni potřeboval spánek, byl také člověk, a tak mu to pravěm náleželo. Učedníci nespali, byli ve svém strachu o život naprostě bědili. Ale Pán byl klidný — spal.

Může se stát, že i s Ježíšem na naší lodce života zažijeme pořádnou bouřku. Pán zkouší naši vříru, ale často jednáme jako učedníci — máme strach.

Učedníci nedopráli Pánu odpočinek a budí Jej slovy: „**Pane, zachovej nás, hyjneme.**“ Bojí se o sebe, i když jsou s Pánem Ježíšem. Ale neodsuzujme je, my bychom se nechovali jinak. I když prožívali obavy a úzkost, obraci se na Pána Ježíše — ten jediný může pomoci a On také pomohl.

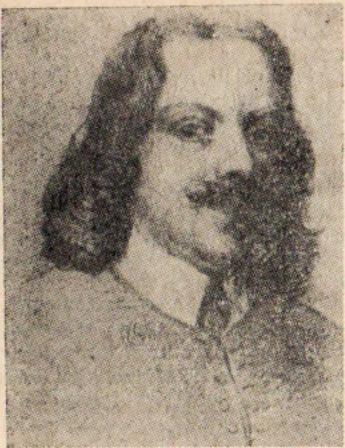
V našem životě jsou případy, kdy se neobracíme na Pána a chceme zkouš-

ku (pokušení) přemoci sami — ve své síle, moudrosti a vůli. Ale takovým způsobem se nám nikdy nepodaří zvítězit. Existují věci v našem životě, od kterých se nedokážeme odpoutat, které nechceme opustit, ale svěřme to Pánu, On způsobí, že velice rádi opustíme, co nás dříve tak těžko a odvádělo od Něho. Je zde jediná cesta — vydat se do Jeho rukou, pod Jeho působení. Pak se vzdáme i toho, co jsme předtím nedokázali opustit. Pán Ježíš vytýká učedníkům malou vříru. I nám by mohli mnohokrát denně vytýkat malou vříru či dokonce nevříru.

Ve 27. verši čteme, že se lidé divili moci Pána Ježíše. Jeho mnohé skutky je uváděly v úžas, ale přesto v Něj mnozí nevěřili. Pán jim to sám v J 6,36 vytýká: „**Pověděl jsem vám, anobrž vidieli jste mne a nevěříte.**“ Tomáš (Dvojče) prohlásil, že jediné když uzří v rukou Jeho bodení hřebů a ruku svou vloží v bok jeho, uvěří. Pán mu to umožnil, Tomáš viděl a uvěřil. Pán však říká mnohem více: „**Blahoslaveni, kteří neviděli a uvěřili.**“

Pán Ježíš má jako Boží Syn moc nad každým člověkem, projevuje svoji moc také nad časem, prostorem, přírodou i smrtí. Což nestojí za to Mu věřit a cele se vydat v Jeho vedení? (Iz 58,11). Což nechceme vyznat to, co vyznává David v Ž 31,4: „**Skála má a hrád můj ty jsi, protož pro jméno své veď i doveď mne.**“

jp

JOHN BUNYAN

1628 - 1688

K velkým postavám dějin církve nesporně patří John Bunyan, starší independentní (nezávislé) církve v Bedfordu, asi 60 km severně od Londýna, známý křesťanský spisovatel 17. století, tedy doby, kdy se celá Evropa zmítala „třicetiletou válkou“. Od jeho úmrtí uplynulo 31. srpna t. r. již 300 let.

CESTA KE KRISTU

Jeho životní cesta vůbec nebyla jednoduchá. Pocházel z chudé kotlářské rodiny. Kotláři neměli valnou pověst, mnozí z nich ještě kočovali a v žilách většiny z nich kolovala cikánská krev. A přece Pán Bůh si vyvolil za nástroj požehnání mnohým právě takového člověka. Hledal ho už od dětství. Už v 9 či 10 letech byl pronásledován myšlenkami o věčné záhubě v pekle. Sám vzpomíná, že si ve svých dětinských představách přál být däblem, protože däblové trápí lidi a on by raději trápal jiné než aby sám byl trápen. Postupem času se však vůči Bohu zatvrzoval. Proto musel projít řadou mimořádných situací. Dvakrát tonul, jednou v moři, podruhé v řece a jen zázrakem byl zachráněn. V 18 letech se stal vojákem parlamentu a účastnil se obléhání Leicestru v červnu 1645 v boji proti králi Karlu I. I zde zažil zvláštní Boží ochranu. Měl nastoupit strážní službu, avšak jeho kamarád potřeboval službu vyměnit. Nastoupil místo něj a už se nevrátil. Byl zastřelen. Bunyan k tomu řekl: „Zde byl soud i milosrdenství, ale ani jedno, ani druhé neprobudilo mou duši k spravedlnosti; hřešil jsem dále a byl jsem vůči Bohu vzpurnější a o své spasení jsem nedbal.“

Po dobytí Leicestru se v 19 letech oženil s chudou dívkou, která měla zbožné rodiče. Po otci zdědila dvě knihy, z nichž jedna byla známá Bayleyova „Praxis Pietatis“, kterou J. A. Komenský přeložil do češtiny v roce 1630 v Lešně. Bunyan se ženou tyto knihy četl. Četba však nevyvolala touhu po vysvobození ze stavu zahynutí, jen snahu po vnějším zlepšení života. Začal horlivě chodit do kostela a účastnit se všech obřadů. Ke všemu, co souviselo s kostelem, začal chovat posvátnou až pověrečnou úctu. Kněz, ale i kostelník měli v jeho očích výsadní postavení. A i kdyby žil pohorlivě, byl by ochoten se před ním klanět jen proto, že je knězem. To ale netrvalo stále. Později přišly pochybnosti. Při četbě Písma se Bunyan dověděl, že by s ním mělo být vše v pořádku, kdyby mohl prokázat, že pochází z Izraele. Začal proto horlivě pátrat po svém původu, ovšem bezvýsledně.

Když se dopracoval k poznání své hříšnosti, byl tu hned satan, který mu mluval, že je pozdě, že pro něho už není milost. To jej vedlo k závěru, že je třeba užít života, má-li zahynout. Ale i tu zasáhl Pán Bůh svou milostí — napomenutím ženy s velmi špatnou pověstí, která mu řekla, že nezná tak bezbožného člověka jako je on.

Pak se setkal s chudým člověkem, který jej vedl ke čtení Písma. To znovu změnilo jeho život, ale opět směrem, který nevedl k cíli. Bunyan se pustil cestou spravedlnosti ze zákona. Pokoušel se plnit přikázání. Tato cesta však nemohla vést k trvalému pokoji. Sousedé ho sice chválili a divili se, že se tak velice změnil a Bunyan na to byl hrđý, ale ve skutečnosti tomu bylo jinak. Řekl o tom: „Neznal jsem Krista, ani víru, ani naději, a kdybych tenkrát umřel, ocitl bych se v hrozném stavu ...“ Jeho svědomí (a to měl mimořádně citlivé) ho začalo pronásledovat. Měl strach, prožíval těžké deprese. Božím vedením byl přiveden k tomu, že při své práci vyslechl několik žen odpočívajících na sluníčku a hovořících o duchovních věcech. Tu slyšel o znovuzrození, o Božím působení v jejich srdcích, o jejich hříšnosti i o slitovné lásce v Pánovi Ježíši. Zde Bunyan pochopil, co mu vlastně schází a oč vlastně jede — že je hříšník, který nutně potřebuje Spasitele. I když se satanovy útoky stupňovaly, přece jen Bunyan pronikl zejména přispěním Johna Gifforda ke skutečnému a hlubokému obrácení a k životu z viry.

BOJE A POCHYBNOSTI

Ani po obrácení jeho život neprobíhal hladce. Málodko z křesťanů procházel takovými pokušeniami a pochybnostmi jako Jan Bunyan. Prožíval chvíle radostné jistoty a naděje, ale také chvíle deprezí a neobyčejných pokušení, kterých se neuměl zbavit. Měl např. nutkání prodat Krista za vezdejší věci, pokušitel dorážel jedinou myšlenkou: „Prodej ho! prodej ho!“ Jindy zase přišel s pokušením, aby se rouhal Duchu svatému. A pak se při čtení Písma dlouhou dobu trápil, že tak skutečně činí a že už pro něho není odpusťení. Vyznal se jednomu starému křesťanu, ale ten, místo aby ho vyvedl z omyleu, ho naopak v jeho zoufalém stavu ještě utrdil. Byly to nesmírně těžké vnitřní boje. Toto období trvalo několik let, než poznal, že jej Pán Ježíš miluje a že všechno, úplně všechno je v Něm — spravedlnost, svatost i vykoupení. Dříve se díval na jednotlivé dary Kristovy, nyní mu byl drahý Kristus sám. Píše o tom: „Teď jsem se mohl vidět v nebi i na zemi současně. V nebi v Kristu, své hlavě, v této mé spravedlnosti a mém životě — a na zemi ve svém těle a osobě...“ Tak konečně došel klidu a pokoje. Sám udává dvě příčiny svých dlouhodobých nepokojů (možná, že jeho zkušenosť může pomoci i dnes někomu v podobné situaci):

1) Když byl vysvobozen z pokušení, nemohl se usilovně a věrně: „Neuvodě nás v pokušení“. Spokojil se s okamžitým vysvobozením, ale neprosil za odstranění blížícího se pokušení. Nechodil směle k trámu milosti a tím propál pomoc.

2) Pokoušel Pána Boha tím, že žádal znamení, místo aby věřil jeho slovu.

Později Bunyan na toto období vděčně vzpomíнал. Byl zkoušen a tu se projevila Boží láska, neovlivněná jeho nedokonalosti. Píše: „Neviděl jsem takové výskyty a hloubky v milosti, lásku a milosrdenství jako po pokušení, velké hříchy vyžadují velkou milost. Kde je vina obzvláště zlá, tam se duši také i mocně zjevuje Boží milost v Kristu.“

KAZATEL SLOVA

V roce 1655, ve svých 27 letech se zapojil do plného obecenství v bedfordském sboru. Změna v jeho životě nezůstala bez povšimnutí. Boje a pokušení, které prožil v pěti či šesti letech po svém obrácení, z Bunyanova udeřily vyzrálého křesťana, který měl i při svém mládí značnou autoritu. Starší bratři rozpoznali jeho vroucnost i dary svěřené Bohem a vyzbízeli jej, aby sloužil v biblických hodinách. Přivedlo ho to do rozpaky, ale přece jen začal hovořit. A Pán Bůh mu dary opravdu svěřil! Brzy se na jeho kázání začaly hrnout stovky lidí i ze vzdálených osad. Ale co je důležité — mnozí nalezli Pána. Bunyan zpočátku nemohl věřit, že by Pán Bůh mohl někoho obrátit prostřednictvím tak ubohého člověka, jako je on, ale mnozí vyznávali, že tomu tak je.

Kázal vždy o tom, co sám prožíval. V tu dobu byl kazatelem sboru John Burton. Bunyan však kázal po celý rok, zejména na venkově. Sám toužil něst zvěst evangelia na místech nejvíce zanedbaných. Sám o své činnosti říká: „Pozoroval jsem, že kdekolik jsem měl pro Pána něco vykonat, dal mi Bůh předtím touhu tam kázat. Některé duše mi ležely zvláště na srdci a já toužil po jejich spásce — a byly mi dány jako ovoce mé práce. Všiml jsem si, že slovo mluvené v kázání prospělo více než mimo ně. Někdy jsem se domníval, že jsem níčeho dobrého nedosáhl, a přitom jsem docílil nejvíce; jindy jsem si myslíl, že získám všechny a nezískal jsem nikoho. Kdekolik volal Pán hříšníky, tu jsem pozoroval, že dábel začal zuřit, avšak tam, kde zuřil nejvíce, se také nejvíce lidí obrátilo...“

Jako člověk byl pokoušen i při službě Slovem. Ale Pán mu pomohl, že si raději přál zemřít, než by zneužil Slova ke svému prospěchu. Byl-li sváděn k páse a ještěnosti, ztrácel radost. Jednou kázal se zvláštním zápalem — a po službě mu přátelé jeho službu pochválili. „Ach ano,“ řekl Bunyan, „nemusíte mi to připomínat, dábel mi to řekl, ještě než jsem sestoupil z kazatelny.“

Za pobytu v Londýně se v neděli ráno v 7 hodin scházel až 1200 lidí, aby ho slyšeli. Mezi posluchači byl i znamenitý teolog Owen. Král Karel II. prý prohlásil, že nedovede pochopit, jak může tak vzdělaný člověk poslouchat kotláře. Na to prý Owen odpověděl: „Rád bych se vzdal vši své učenosti, kdybych mohl získat takovou schopnost kázat, jako má on.“

VĚZEŇ PRO PÁNA

Bunyan měl samozřejmě také řadu nepřátel, zejména ze strany kněží a teologů státní anglikánské církve, jimž byl trnem v oku. Situace se vyhrotila v roce 1660. V tomto roce došlo v Anglii ke změně státního zřízení — republiku vystřídalo opět království. Brzy poté byl vydán zákon, který legalizoval výlučně anglikánskou církev a ostatní postavil mimo zákon. Kazatelé, kteří nepřestoupili k anglikánské církvi, byli sesazeni a vyhnáni. Chudý Bunyan nebyl lákavou kořistí udavačům, proto ještě nějaký čas shromažďoval po nocích věřící ve stodolách a povzbuzoval je ke statečnosti a k vříře. Ale i on byl 12. listopadu 1660 zatčen, když ho pozvali kázat do Samselu a sesíli se neprozřetelně v kostele. Měl příležitost utéct, ale nevyužil ji, protože byl přesvědčen, že tím by věci svého Pána neposloužil. Nevyužil ani nabídek soudců, že bude propuštěn, zřekne-li se své činnosti. A tak byl odsouzen k dlouhodobému trestu. Soud nebral v úvahu ani to, že jeho druhá manželka (první mu zemřela roku 1658) čeká dítě. Při korunovaci Karla II. v roce 1661 byla vyhlášena amnestie. Bunyanova manželka žádala o milost pro svého muže, ovšem marně.

Život ve vězení byl rozhodně zvláštní. Správce vězení si Bunyanu oblíbil. Dokonce mu o své újmě dovoloval dočasně opouštět vězení. Bunyan navštěvoval svou rodinu a své přátele a modlil se s nimi. Jednou byl dokonce na sejti bratří v Londýně. Úřady se to samozřejmě doslechly a správce vězení to málem stálo místo. Ale i zde se projevila zvláštní způsobem Boží milost. Při jedné návštěvě doma Bunyan nemohl usnout a vrátil se v noci zpět do věznice. Přišel správci krajně nevhod a tak mu vyhuboval. V časných ranních hodinách však přišla kontrola zaměřená právě na Bunyanu. Ten byl ovšem v pořádku ve své cele. Když bylo po všem, řekl správce: „Klidně můžete jít kdykoliv, víte lépe než já, kdy se máte vrátit.“

Ve vězení strávil 12 let. Nebyl uvězněn pro víru sám. V té době zemřelo ve věznicích na 8000 lidí ze svobodných církví, ponějvíce kvakerů, kteří se po celou dobu perzekuce nepřestávali scházet. Spolu s Bunyanem bylo ve vězení pro svědomí postupem času až 60 lidí. I ve vězení mohl Bunyan kázat a povzbuzovat spoluženky. Ve volných chvílích se věnoval krajčírství a psaní knih.

Po dvaceti letech poznal Karel II. neúčinnost pronásledování a roku 1672 vydal patent, jímž byli všichni „dissenteri“, včetně Bunyanova osvobozeni.

SPISOVATEL

Napsal asi 60 rozmanitých literárních děl různého obsahu i úrovně.

Nejznámějším dílem je samozřejmě jeho „Cesta křesťana (Pilgrim's Progress). První díl obsahuje výrazně autobiografické prvky vnitřních bojů i vnějších protivenství, jimiž musel autor sám projít a z nichž vyrostl v zralého duchovního člověka. Vyšla poprvé v roce 1678. Při desátém vydání v roce 1684 se objevil i druhý díl, „Cesta křesťanky“. Tento díl popisuje alegoricky zkušenosti většiny věřících lidí, vedených zkušenými pastýři. „Cesta křesťana“ byla mnohokrát vydána a přeložena do desítek jazyků. Patří stejně jako „Labyrint světa a ráj srdece“ J. A. Komenského ke klasickým dílům křesťanské literatury, které by měl znát každý věřící člověk. Nám dostupný překlad br. Al. Adloja se možná bude zdát zastaralý, ale přesto opravdu stojí za to se jím prokousat. Neení třeba také číst všechny vysvětlivky, zdůvodňující jednotlivé alegorické obrazy, tím se ztrácí souvislost textu. Ale stojí za to si tuto knihu přečíst, možná po kapitolách s dětmi včer na doboru noc.

Dalšími knihami jsou „Svatá válka“ aneb „Děje lidské duše“ (byla rovněž přeložena do češtiny), alegoricky zobrazující boj satana o duši člověka jako dobytí pevnosti s pěti branami a její vysvobození knížetem Immanuelem, dále „Město svaté“ (The Holy City), „Křestana obcování“ (Christian Behaviour), „Vzkříšení z mrtvých“ (Resurrection of the Dead), „Milost nesmírná k největšimu z hříšníků“ (Grace Abounding to the Chief of Sinners) a další.

STARŠÍ SBORU

Ještě před propuštěním z vězení byl v roce 1671 vyvolen za staršího sboru v Bedfordu. Toto shromáždění mělo řadu rysů, které chtějí něst i naše sbory, jednoduchost, touha po obecenství se všemi vykoupenými, snaha vyuvarovat se lidským ustanovením a tradicím. Jak vzácně nám zní Bunyanova slova: „Chceš-li vědět, kterým jménem chci být rozeznán od jiných, pravím ti, že chci být ... jmenovan křesťanem, věřícím, aнеbo jménem, schváleným Duchem Svatým. A pokud jde o lidské názvy, jako anabaptisté, independenti, presbyteriáni apod., mám za to, že nepochází ani z Antiochie ani z Jeruzaléma, ale spíše z pekla a z Babylonu ... Vedou přirozeně k roztržkám...“

Bunyan byl prost sektářství, vždy kladl důraz jen na hlavní věci, o nichž mězi Božími dětmi není sporu.

I jako starší sboru setrval ve svém občanském povolání. Kromě kázání evangelia pilně navštěvoval nemocné a staral se o duchovní stav věřících. Cestoval a sloužil. Na těchto cestách jej zastihla i smrt. Jeho zdraví bylo podloženo dlouholetým vězením. Po prosté nemoci šel smířit umírajícího otce se synem. Otec odpustil a Bunyan nesl zprávu synovi do Londýna, Cestou promokl, onemocněl a po deseti dnech dne 31. srpna 1688 zemřel ve věku 60 let.

Od té doby uplynulo 300 let; ale i na životě tohoto prostého člověka se naplnilo slovo Písma, že památka spravedlivého je požehnaná (viz Př. 10,7). Kéž je svou opravdovostí a upřímností vzorem i nám dnes.

přípr. tp

PŘÍHODA VE VLAKU

Vlak vykodrcal z hlavního nádraží stověžaté Prahy. Seděl jsem v kupé sám se starší ženou. Ta četla nějakou starou knížku v červených deskách. Otevřel jsem Bibli a pročítám příběh o Jozefovi Egyptském. Občas kouknut ven. Slunce vybílilo odsypané květy stromů a zvýraznilo růžové tahy. Je jaro. Roz-

kvetlé stromy, lidé, domy ubíhají podél vlaku. Sedím u okna a je mi dobře. Vím, proč je mi tak dobře. Mám pokoj ve svém srdci. Přemýšlím, a tak trochu se u toho usmívám.

„Vy jste se nějak zasnul,“ přerušuje mládenec stará paní a s úsměvem na mne pohlédlne. Hlíž se znovu ptá: „Co to pěkného čtete?“

„To je Bible. Čtu příběh o Jozefovi Egyptském.“

„Ano, to je známý příběh. V mládí jsme se ho učili v náboženství. V Bibli je mnoho krásných ideálů, ale život, vše, život je jiný ...“

„Dovolte, paní, abych to upřesnil. Bible je Boží slovo. Příběhy v Bibli jsou události ze života. A to, co v ní čteme o Jozefovi Egyptském, se skutečně stalo.“

„Ano, ano,“ přerušuje mne paní. „Dnes lidé málo dbají na čistotu ducha. Všude je samý rozvod ...“ Přikyvuje a říkám: „Je to proto, že neznají Boha. Kdo poznal Boha, tomu On sám skrze Ježíše Krista očistí srdce. Lidé s čistým srdcem Boha vidí, rozumí Božímu slovu a také podle toho žijí.“

Paní udiveně zvedá obočí a chce změnit téma rozhovoru.

„A kampak jedete?“

„Do Mariánských Lázní.“

„Asi na rekreaci?“

„Ano, mám v lázních na léčení dívku.“

„To už se na ni jistě těšíte?“
„Ano, ale ještě více na rozhovory o Páně Ježíši Kristu.“

„Nevím, zdá se mi to příliš ideální. Copak ta vaše dívka nikdy nehřešila?“

„Ano, i ona je hříšnice. Nehřešila si cíce nějakým hrubým způsobem, ale tázilo ji množství drobných hřichů. Cítila, že pro tyto viny nese odsouzení před svatým Bohem i lidmi. Přišla k Pánu Ježíši, nejvyššímu knězi, a On očistil její srdce od zlého svědomí a zbařil ji strachu z láských úsudků. Vypravovala mi nedávno tuš svoji zkušenosť. Potvrdila se tím i moje zkušenosť s Pánem Ježíšem. Poznali jsme, že Pán Ježíš má moc odpustit hřichy.“

Vlak v pravidelném rytmu odměroval čas a cílová stanice se blížila. Rozloučil jsem se a podal staré paní ruku. Popřála mi šťastné manželství a já jí šťastné setkání s Bohem.

Ka

NOČNÁ SKÚSENOSŤ

Zdá sa ti, že si sám? Zdá sa ti, že ta aj tí najblížší sklamali a opustili? Možno si povieš, že si pomáhal iným, keď ti bolo dobre. Teraz ti je zle a si sám. Pred tebou je temnota, temnotu čítis v sebe ...

Skúsim ti porozprávať príbeh. Odohral sa jednej noci. Bola som na chate v dedinke D. s mladými veriacimi ľuďmi. Radostná atmosféra, ktorá vládla medzi ostatnými, bola akoby mimo mňa. Keď na prelome dní zaznievali k Bohu tiché modlitby ostatných, moje srdce ostávalo prázdne. Myslela som predovšetkým na seba. Zamotala som sa do seba ako do siete utkanej nepriateľom. Nemohla som sa z nej vymaniť a ist k Bohu. Bojovala som so sebou. Až v závane nového rána som si vysílená sadla na pník a volala som k Bohu, aby vzal moje „ja“ a pribil ho na kríž, aby rozmostal lúčom svetla splet mojej mučivej sebeláske ...

Pán Boh naozaj vyprázdnil moje srdce a vložil doň Jeho skutok, Jeho slovo a pokoj. Dal mi tak možnosť prežiť zázrak na prelome dní. Jeho skutky tvoria mozaiku zmyslu môjho života.

miriam

Jeho skutky pôjdu so mnou do večnosti. Sú to akoby perly v korune slávy.

Milostivý Boh mi vzal z očí klapky sebecvta. Ukázal mi moju sestru a jej zdánlivu neriešiteľné problémy, ktoré sa však rýchlo rozplynuli, keď sme ich spolu zverili do Pánových rúk. Vzala som moju sestru za ruku. Vlastne Boh ju vzal. Boli sme odrazu jedno spolu a jedno s Ním. Dve malé kvetinky nádherne rozkvitli v skvostných Hospodinových záhradách. Spolu sme sa posadili na peň. Pred nami boli Jeho stromy, nad nami žiaril blankyt Jeho hviez. Pred nami, nad nami i v nás, žiaril On sám. Bol uprostred nás a my sme boli v Nom. Nič na svete nenahradí radosť Hospodinovu. Nič nezažiarí krajšie, ako iskra radosti a nádeje v očiach mojej sestry ...

Si ešte sám? Bojuješ sám s okovami seba? Hospodin ich pretne jediným dotykom a vyslobodí ťa, ak budeš chcieť. Opustili ťa tvoji najblížší? Nie ty si ich opustil. Tak chod a vezmi ich za ruku. Vykoč spolu s nimi do Hospodinových záhrad a prebývaj v nich. Chceš prežiť zázrak všednej noci alebo všedného dňa? Je predsa tak blízko ...

Zázraky dnes

S patričnou dávkou irónie mi povedali:
— V dvadsiatom storočí veriš
biblickým zázrakom?

Zoznámil som sa s mladým mužom, ktorý predtým o Bohu rozprával iba v značnej opilosti.

Týral sa narkotikami, ubližoval rodine. Napokon si chcel siahnúť na život. Potom počul evanjelium.

Ako topiaci sa oboma rukami viery chopil záchranného ramena Pána Ježiša. Dnes sa raduje a vyznáva a slúži a s nádejou pozera do nekonečných nebeských alejí večného života.

Povedzte mi,
či to nie je zázrak?

Niekoľko rokov sa mu protivila žena. Bránila mu, vysmievala sa mu, nechápala ho, vyhrádzala sa, On sa len modlil.

A vytvral. Jedného večera v plnom zhromaždení veriacich vyznávala:

— Aj ja verím v Pána Ježiša Krista, mám odpustené hriechy, mám istotu večného života.

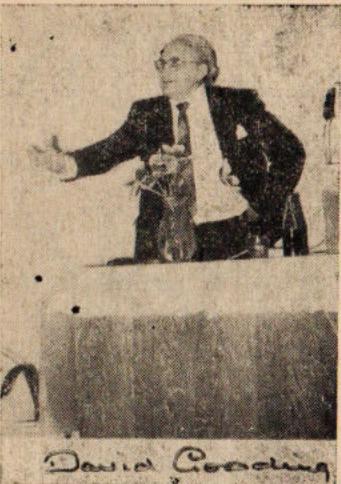
Všetkým nám kanuli dolu srdcom i dolu tvárou radostné slzy vdăčnosti.

Povedzte mi,
či to nie je zázrak?

Dnes som videl viac,
ako kriesenie mŕtvych,
viac, ako nasýtenie mnohých málom,
viac, ako premenu vody na víno.
Dnes v hlbokom dojatí
ďakujem veľkému Divotvorcovovi,
ktorý je ten istý včera
i dnes,
i naveky.

jk

O BIBLICKÉM POJMU „SVĚT“

Při návštěvě milého bratra Davida GOODINGA z Irska v ostravském sboru jsme mu položili otázku:

JAK MÁME ROZUMĚT BIBLICKÉMU POJMU „SVĚT“, zejména ve vztahu k následujícím veršům:

„Nemilujte světa, ani těch věcí, kteréž na světě jsou. Miluje-li kdo svět, není lásky Otcovy v něm. Nebo všecko, což jest na světě, jako žádost těla a žádost očí a pýcha života, toť není z Otce, ale jest z světa“ (J 2,15-17).

„Nedivte se, bratři moji, jestliže vás svět nenávidí“ (J 3,13).

„Všecko zajisté, což se narodilo z Boha, přemáhá svět“ (J 5,14).

„Z světa nejsou, jako i já nejsem z světa“ (J 17,16).

Z jeho odpovědi uvádíme tento výtah.

Někdy není snadné pochopit, co má Boží slovo na mysli, když je řeč o „světě“. Pak je to těžké vysvětlit i lidem. Když jsem byl mladý, všechny sestry nosily černé punčochy. Po čase však některé sestry začaly nosit světlé punčochy a bylo to označováno jako „světactví“. Dnes všechny sestry nosí světlé punčochy, ale měně se zase móda a začínají se prosazovat punčochy tmavé. Které punčochy tedy znamenají světactví — černé nebo světlé? Co má na mysli Boží slovo, když hovoří o tom, že nemáme „milovat svět“ anebo že „nejsme ze světa“?

Začneme nejprve u listu Janova, kde má výraz „svět“ tři různé významy.
1) V J 2,15-17 je výzva, aby chom nemilovali „svět“. Svět zde tedy znamená něco, co je pěkné, přitažlivé, co vzbuzuje naši pozornost a dokonce i lásku. Někdo řekne: Vždyť Pán Bůh stvořil svět velice krásný, proč bych jej neměl milovat? Zkusme zaletět myslí do ráje, když Adam a Eva objevovali krásné druhy ovoce. Co prožívali, když ochutnali poprvé jahody? Pán Bůh je udělal, aby se z nich lidé radovali. Ale tu do toho vstoupil satan. Oslovil Evu: „Vím, že nemůžete jít všechno, Bůh vám to zakázal!“ — „To není pravda“, odpověděla Eva, „nesmíme jít jen z jednoho rajského stromu. Kdybychom z něho jedli, zemřeme.“ — „Bůh vás chce omezit, nechce, abyste měli plnou radost a plný život. Jen jezte, budeste jako bohové, vaše oči se otevřou ... A nebojte se, nezemřete ...“ Eva viděla, že ovoce zakázaného stromu, stojícího uprostřed ráje, je na pohled příjemné a že bude zřejmě i velmi chutné. Jezením tohoto ovoce bude uspokojeno tělo. Ale toto ovoce mělo být i k „nabýtí rozumnosti“, mělo uspokojit estetické cítění, cítění duše. — „Co bys chtěla více? Jen ochutnej, je v tom život, budeste jako bohové!“ — „Ale co Boží slovo?“ — „O to se nestarej, nezemřeš. Jako bohové budete rozhodovat sami, jak budete chtít. Nebudete závislí na Bohu.“

Tak se člověk poprvé dověděl, co je to žít podle světa! To je „světactví“. Pán Bůh stvořil krásné věci a chce, aby chom se z nich radovali. Satan to však mění — bere krásné věci, učiněné Bohem, aby jejich prostřednictvím člověka Bohu ukradl, aby zničil víru člověka v Bohu. „Ty, člověče, víru v Bohu nepotřebuješ, sám jsi přece bohem, jen všechno užívej a nedělej si s Bohem problémy“. To je světactví. V pekle bude mnohem více lidí kvůli krásným věcem života než kvůli špatným.

Co je to „svět“? Je to to, co tě odvádí od Boha, co si vynucuje tvou lásku. Může to být například i hudba, která je jinak nesmírně krásná. Nebo je to tvé

auto, které tě připravilo o čas, který jsi dříve věnoval Pánu. Žádosti těla a očí, pýcha života — to není z Otce, naopak, to nás od Otce odvádí. Cíl světského života nesměřuje k Otci, ale od Otce.

Proč nemáme milovat svět? Protože „svět hyne i žádost jeho, ale kdož činí vůli Boží, ten trvá na věky“ (J 2,17).

2) V J 3,13 je další pohled na „svět“. „Svět“ je to, co nás nenávidí. Písmo nás učí, že na světě jsou dvě rodiny: rodina Boží a rodina dáblová. Synové dáblové nenažívají Boží děti. Mezi nimi je všechno opačné, jako tomu bylo u Kaina a Abela. Kain byl syn dáblový. Kde začala nenávist vůči Bohu? V dáblově. A tak i všechny jeho děti jsou nakaženy touto nenávistí. Proč Kain nenáviděl Abele, když mu v ničem neublížil? Protože Kainovy skutky byly zlé. Abel se blížil k Bohu vřrou, Kain svými skutky. Abel postupoval podle spravedlnosti, Kain v hřachu. Podle třetí kapitoly 1. Janovy epištoly znamená „svět“ království moci temnosti, kde vládne hřich, nepřátelství a nenávist. Boží děti patří do království Pána Ježíše, kde vládne spravedlnost, láska a světlo.

3) Boží děti touží plnit Jeho vůli, ale mají to ztížené tím, že „svět“ jim to znesnadňuje. Jak překonat tento „svět“, jak nad ním zvítězit? Jedině vřrou, která si přivlastňuje, že Ježíš je Boží Syn. K přemáhání světa nestačí věřit, že naše hřichy jsou odpusťeny a že Pán Ježíš je naším Spasitelem. Zde jde o více. Ježíš Kristus je Pánem, je dědicem všeho! Plněním Jeho vůle neztratíš nic, ale naopak všechno získáš. Stydíš se vyznat Pánu Ježíše? Nechceš Mu obětovat svůj čas, své prostředky? Váháš něco ztratit pro Božího Syna? Jen ten, kdo pevně věří, že Ježíš je Boží Syn, má sílu přemáhat svět.

K poslední části otázky — k J 17,16 — použijeme analogii. Mezi evangeliem Jana a 2. Mojžíšovou je řada podobností. Uvedme si aspoň některé z nich:

1) Egypt měl mimořádně bezbožného krále, který utráhal živému Bohu a nechtěl propustit Izrael z otroctví.

Pán Ježíš mluvil o „knížeti světa“, který svou bezbožností faraona převyšuje. Je jím dábél.

2) Mojžíš byl vyslan k vysvobození Izraele z egyptského otroctví. Bůh posal Pána Ježíše na tento svět, aby vysvobodil lidi z moci dábbla.

3) Izrael žádal znamení od Mojžíše, že jej posal Hospodin.

Pán Ježíš přišel rovněž se znamením, aby lidé uvěřili, že je Boží Syn.

4) Mojžíš oznámil lidu Boží jméno — JSEM, KTERÝ JSEM.

Pán Ježíš přišel, aby nám oznámil Boží jméno. A tolikrát se v evangeliu představuje slovy JÁ JSEM! Vždyť já a Otec jsme jedno.

5) Izrael byl ochoten Egypt opustit, ale farao jej nechtěl propustit. Proto přišly soudy.

Pán Ježíš volal k sobě lidi ze světa, ale kníže světa je vedl opačně. Svět nemá čisté svědomí, bojí se Boha, a proto se vše ke svému knížeti satanovi. Musel přijít soud, Golgata, kde Pán Ježíš zastupoval svět a kde na něj Hospodin uvalil naše nepravosti.

6) Nakonec po soudech nad Egyptem Izrael z Egypta vyšel a vešel do zaslíbené země.

Ti, kdo uvěřili v Pána Ježíše jako Božího Syna a svého Spasitele, byli přeneseni do království Božího Syna. Všechno se změnilo. Žijeme sice na této zemi, na tomto světě, ale nejsme „ze světa“, nežijeme v království temnosti, tak jako Pán Ježíš nikdy nepatřil tomuto království.

Závěrem si připomeňme, že nás čeká ještě jiný „svět“, slavná budoucnost. Časný svět, ve kterém žijeme, je mostem do věčnosti. Věříme, že Ježíš je Boží Syn. On nám připravuje u Otce místo. To je slavný cíl naší naděje. Proto vyznávejme svým životem to, co apoštol Pavel: „Ale ode mne odstup to, abych se chlubil, jedině v kříži Pána našeho Jezukrista, skrze něhož jest mi svět ukřižován a připr. — jos já světu“ (Ga 6,14).

V Božím slově je na mnoha místech řeč o andělích. Jaké to jsou bytosti? Co o nich můžeme vědět? Středověká církev se dopustila omylu turzením o přimluvné moci andělů a vedením věřících k jejich vyzývání. V Božím slově však nikde nechteče, že by se měl někdo z lidí obracet se svými prosbami a žádostmi na anděly. Tento nebiblický názor o klanění andělům zdržel mnoho reformačních křesťanů od toho, aby se zabývali anděly, takže je zde nebezpečí opačné – nezajímat se o anděly vůbec. Mluví se o nich málo, aniž se hledá, co o nich říká Bible. Tak nám uniká, že existují, že poslouchají Boha, který je posílá, aby sloužili Božím záměrům a tím i nám svou vzácnou a láskyplnou službou.

Uvedme si zde o nich několik myšlenek na základě Božího slova. Epištola Židům nám podává velice výstižně, kdo jsou andělé. Jsou to služební duchové, kteří byli povoláni v jsouncnost bezprostředním tvůrčím Slovem (Jb 38,7) a bývají posíláni ke službě těm, kdo mají dědičně obdržet spasení (Zd 1,14). Jde tedy o duchovní bytosti, které nejsou vázány na hmotu, prostor a čas, tak jako my.

Z uvedeného verše je zřejmé, že jejich posláním je, aby nám lidem sloužili. Příkladů jejich služby máme v Bibli dost:

- anděl v jámě lvové zavřel tlamy lvů, aby neuškodili Danielovi (Dn 6),
- andělé byli průvodci samotného Hostopadina při návštěvě u Abrahama a později u Loty, kterého vyvedli ze Sodomy (1M 18,19),
- rybník Bethesda měl zázračnou moc, neboť „anděl jistý časem sestupoval do rybníka a kormoutil vodu“. Obdaril ji uzdravující mocí (J 5,2-4),
- apoštol Petr byl vyveden ze žaláře andělem, který ho udeřil do boku, aby ho vzbudil (Sk 12,7),
- až Pán Ježíš přijde ve slávě, přijdou andělé s Ním (Mt 24,30-31).

Andělé jsou ve spojení s královstvím Božím i se všemi fyzickými úkazy. Při vzkříšení Pána Ježíše byli přítomni a odvalili kámen. Současně se skrze člověčenství Pána Ježíše a církev zpětně zjevuje moudrost Boží nebeským moc-

nosten. Záleží jím na nás. Lze tak soudit z toho, že záhy po narození Pána Ježíše oznamili se zvláštní radostí tuto zprávu pastýřům (Lk 2,13-14). Jsou daleko od toho, aby nám záviděli, radují se s námi. Chtějí vidět náš život zasvěcený službě našemu Spasiteli (1Pt 1,12) a jsou zarmoucení, když neposloucháme a klesáme. Pozorují Lazara na zemi

Pozoruhodní služebníci

a sledují jeho trpělivost a víru a učí se od něho více o tajemství utrpení, v němž má účastnost s Ježíšem. Láskyplně čekají na hodinu, až budé vysvobozen, aby ho mohli odnést do lůna Abrahamova (Lk 16,22). Takto budou poslouhovat Božímu lidu až do konce doby milosti a pak se budou radovat, když uslyší Ježíšův hlas k dítkám: „Pojďte požehnaní Otce mého, dědičně vládněte královstvím vám připraveným od založení světa.“

Bible hovoří o několika skupinách andělských bytostí:

- Serafínové – čteme o nich v Izaiáši 6. Každý má „šest křídel“ a každý pár má svůj zvláštní vyhrazený účel. Dvěma zakrývají svou tvář, dvěma přikrývají své nohy a posledním párem létají (v. 2-5). To, že zakrývají svou tvář, svědčí o jejich hluboké úctě. Čím „výše“ je bytost ve stvoření postavena, tím větší úctu vzdává Stvořiteli – Bohu. Serafínové přikrývali i své nohy. Je to pro nás symbolický projev jejich pokory. Přikrytím svých nohou vyznávají vlastní nehořnost. K létání používají až třetí pár křídel. Tim se naznačuje jejich služba. Konají rychle a přesně Boží přání. Uvedeným pořadem použití křídel nám má být sděleno, že služba není vlastně to první, co si Pán

Bůh přeje. Jemu je libý především stav srdce – svatá bázeň a velebení Boha na základě Jeho zjevování a poznávání. Pán Ježíš to říká úplně jasně: „Bůh je duch a ti, kteří jej velebí, musí ho velebit v duchu a pravdě. Takových Otec hledá, aby jej velebili.“ (tak podle originálu J 4,23b-24). Svatá bázeň a velebení jsou základem pro pravou a Bohu libou službu v tichosti a pokoji, s hlubokým pocitem naší nehořnosti a vědomím, že jsme neužiteční služební.

– Cherubové – první záznam o nich máme v 1M 3,24, kde byli strážci ráje. Zjevili se později proroku Ezechielovi (Ez 1 a Ez 10), který také popsal, jak je viděl.

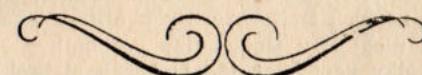
Juda se zmíňuje o archandělovi, který se jmenoval Michal (Ju 9). Žádný jiný anděl není v Bibli takto označen. Apoštol Pavel vyjmenovává „andělské hodnosti“ či lépe řády podle služební funkce v dopisu Efezským (1,21) – označuje je jako „knížatstva“, „moci“ a „moci“.

Jak jsme si již řekli, andělé zůstávají stále služebníky, i když mají větší sílu a moc (2Pt 2,11). Bůh nás postavil výše než je. My jsme tedy dědicové (1Pt 1,4) a nemáme se jim klanět (Zj 19,10; 22,9), protože naše těla jsou chrámem Ducha svatého. Presto nám v našich časných pozemských záležitostech pomáhají a slouží, a to jen pro čest a slávu Pána Ježíše Krista, který z vůle Boží vykonal pro nás tu největší službu!

Andělé nejsou chrámem Ducha svatého, neboť Duch Boží je dar Boží v Pánu Ježíši, který se stává podílem všech, kdo v Krista uvěří. Proto stojí v tomto ohledu v jiné úrovni a nemohou nám zjevit Boží tajemství. Bůh, Duch svatý, se sám stará o duchovní potřeby Božího stáda svým Slovem (1Pt 1,11-12; 2Pt 1,21).

Měli bychom si stále uvědomovat svou nehořnost, vzdávat Bohu čest, která mu patří, aby nás mohl použít ke své službě. Jako každá pravda, tak má i pravda o andělích a jejich působnosti na zemi a jejich láskyplné pomoci praktickou cenu pro nás. Jestliže si vtrou představíme, že jsme předmětem pozorování mnoha neviditelných bytostí – andělů a když uvážíme, že nad námi bdi a vždy nás provázejí, když s Pánem chodíme na jeho cestách, že jsou hotoví nám sloužit, jako i my sloužíme Jemu, že jsou připraveni nás zastínit v nebezpečích a mnohonásobném způsobem nám být nápomocni, pak naše nitro naplní významným pokojem. Jistě budeme potom v přítomnosti Pána a Jeho andělů oprávně chodit. Uvědomíme si, že i oni jsou svědkové našeho jednání. Naslouchají našim řecem a toto vědomí bude jistě přispívat ke svatému a bohulibému životu. Vždyť andělé jsou žádostiví patřit na zjevení Božích synů!

zprac. me

- + Křesťan potřebuje druhého člověka kvůli Pánu Ježíši Kristu, křesťan přichází k druhému jen skrze Pána Ježíše Krista, křesťan je od věčnosti vyvolen, v časnosti přijat a pro věčnost sjednocen skrze Pána Ježíše Krista.
- + V obecnství vykoupených silní potřebují slabé právě tak, jako slabí se neobejdou bez silných.

TISÍCROČIE KRESŤANSTVA NA RUSI

III

V tomto, záverečnom, článku sa pre nedostatok miesta obmedzíme na tú oblasť ruského kresťanstva, ktorá za svoj pôvod vďačí presídlencom z niektorých západoeurópskych krajin. Ponecháme bokom vplyv katolícky a všeobecnej luterský a všimnime si tie smery, ktoré sa v riečišti Reformácie uplatnili tak, že dali vzniknúť zborom v nejednom ohľade blízkym nám ponímaniu. Čerpali sme z diela E. H. Broadbenta, ktoré bolo svojho času preložené do češtiny pod titulom Hosté a příchozí.

Pomery, ktoré sa vyvinuli v niektorých západných zemiach, sa pričinili o to, že sa do pravoslávneho Ruska začali presídľovať Iudia, ktorí boli doma rôzny spôsobom znevýhodňovaní. Jednou takou skupinou boli Mennoniti, ktorí svoj pôvod mali v hnutí Anabaptistov šestnácteho storočia a meno dostali podľa Menno Simona. Išlo najmä o Mennonitov z Holandska a Pruska. V domácich zemiach sa dostali do fažkostí a sporov s vrchnosťou, a preto im pribiшло vhod, keď Katarína II prisťubila, že v Rusku dostanú zem, slobodu vyznania a oslobodenie od vojenskej služby. Prví, tí najchudobnejší, sa začali v Rusku usídlovať r. 1788 v počte asi 1500 osôb — v gubernii Jekaterinoslav. Napriek počiatčným fažkostiam (išlo o zachovanie holej existencie) sa dobre uchytili a po príchode ďalších súkmeňovcov začali rýchlo prosperovať. Ich usilovnosť prinášala ovocie — dvíhala sa úroveň poľnohospodárstva i života celkovo. To boli počiatky kolonizácie, ktorá sa rýchlo rozvinula smerom na Krym, Kaukaz, Sibír, Turkestan a dosiahla až čínskych hraníc. Uprostred domorodého pravoslávneho obyvateľstva zachovali si svoj jazyk, običaje i vieru. Výsady, ktoré od ruskej vlády dostali, rýchlo zmenili charakter mennonitských zborov, lebo ak im mali zostať aj pre ďalšie pokolenia, bolo nevyhnutné, aby sa i deti stali Mennonitmi. A tak teraz prijímali do svojich zborov Iudí už nie na základe vyznania vieri v Krista a adevkátneho života, ale deti boli krstené po dosiahnutí určitého veku, pripadne pri vstupe do manželstva. To sa veľmi rýchlo odrážalo v morálke zborov. Niekdajšia zbožnosť rýchlo upadala a na jej miesto nastúpila svetákosť a hriech. Ale stále bol aj zbožný zostatok, ktorý otvorené vystupoval proti tomuto stavu. Ich modlitby boli vypočuté a pomoc príšla v podobe muža menom Eduard H. O. Wüst. V rodnom Nemecku jeho verné kázanie Božieho slova budilo neľubosť a závist v radoch kolegov z duchovenstva a tak sa odsfahoval do Ruska. Nepatrial sice k Mennonitom, ale keďže nerobil rozdiel medzi denomináciami, držal biblické hodiny aj v domoch Mennonitov. Čoskoro sa dostavili výsledky, Iudia sa obracali od hriechu k zbožnosti. Ani opozícia nedala na seba dlho čakať, no nemohla zastaviť postupujúce prebudenie. Dobré dielo pretrvalo napriek vnútorným i vonkajším útokom.

S postupom času niektorí z Mennonitov pochopili z Písma, aký je správny spôsob slávenia Pamiatky Pána a tak ju začali aj praktizovať v súkromných domoch. Keď to vzbudilo odpor ostatných, boli núnči sa oddelení. Za nimi šli ďalší a r. 1860 sa utvorilo samostatné zhromaždenie mennonitských bratov. Stará mennonitská cirkev teraz postupovala voči novým bratom tak, ako v minulosti štátnej luteránskej cirkev voči ich predchodom. Odsudzovala ich a vydávala svetské vrchnosti na potrestanie žiadajúc, aby boli pozbavení výsad patriacich Mennonitom. Po roky bola táto otázka predmetom vyjednávania s vládou, až nakoniec boli pôvodné práva priznané všetkým Mennonitom bez rozdielu.

Ale okrem výsad boli aj obmedzenia. Medzi hlavné patril zákaz zhromažďovať sa spolu s domorodým obyvateľstvom a akýkoľvek spôsobom „šíriť propagandu“ medzi ním. Aj tak sa však evanjelia dostalo aspoň tým, čo boli u Mennonitov zamestnaní a mohli sledovať ich život v rodinách, na poli či na trhu.

Rôznymi prídmami prichádzalo evanjelium do roziahlih končín Ruska a tam, kde raz bolo prijaté, prestalo byť „cudzou misiou“ alebo inštitúciou. Vznikali samostatné ruské zbyry s miliónmi veriacich.

Rozšírovanie Biblie za cára Alexandra I dalo vzniknúť ďalšiemu hnutiu. Zhromaždenia nemeckých kolonistov sa v ich jazyku nazývali „Stunden“, a keď sa takto k Božiemu slovu začali schádzať aj ruskí veriaci, dostali podľa toho prezývku „Štundisti“. Oni sami toto meno nepoužívali, ale sa nazývali bratmi. Pretože výhody poskytované vládou sa ruského obyvateľstva netýkali, boli títo bratia často vystavení rôznenemu prenasledovaniu.

Osobitej pozornosti si zasluhujú nemeckí baptisti. Aj ich sloboda bola viazaná podmienkou, že svoje pôsobenie obmedzia na Nemcov a tých obyvateľov Ruska, čo nepatria k pravosláviu. Ich vplyv bol však taký mocný, že postupne začali vznikať samostatné zhromaždenia ruských baptistov, ktoré sa rýchle rozširovali po krajinе.

Kým iné cirkvi podobného zamerania zdôrazňovali priamu závislosť od Pána, baptistické zbyry patrili do určitej federácie. To sa odrazilo aj vo vzťahu, aký k baptistom zaujímal vrchnosť. Bol to vzťah určitej tolerantnosti — na rozdiel od ostatných, ktorí sa často nazývali „evangelickými kresťanmi“. Tí pre svoju autonómnu povahu nemohli byť vládou tak dobre kontrolovaní ako Baptistická federácia a preto boli vystavení tlaku, aby si ustanovili predstaviteľov, s ktorými by vláda mohla jednať. Niektorí sa podvolili, iní odmietli takýto spôsob z obavy, že by ich odviedol od priamej zodpovednosti voči Pánovi samému.

Táto otázka sa ešte vyhrotila po tom, čo začali nemeckí baptisti v Rusku prichádzat do styku so staršími spoločnosťami ruských veriacich, ktorí tak tiež praktizovali krst iba obrátených ľudí. Neraz sa stávalo, že nemeckí baptisti prijímali ruských veriacich do svojej organizácie. Výsledkom bolo, že početné ruské zbyry sa rozdelili na dva hlavné smery. Pôvodné ruské zbyry si zachovali vzájomnú nezávislosť, zatiaľčo baptisti utvorili federáciu spríaznenú so zbymi v Nemecku a v Amerike. Baptisti sa usilovali o to, aby každý zbor mal svojho kazateľa a v jeho zodpovednosti sa do značnej miery nachádzal krst i Pamiatka Pána. Staršie ruské zbyry zdôrazňovali všeobecné kniezstvo veriacich a voľnosť pri službe Slovom. Tým bolo určené mnohé z toho, čo v ďalšom ovplyvnili život v týchto zboroch. Vláda uprednostňovala baptistický systém, lebo bolo ľahšie vyjednávať so zástupcami miestnych zborov alebo s organizáciou všeobecne než s bratmi, ktorí zachovávali vzájomnú nezávislosť. Úrady týchto nezávislých bratov, „evangelických kresťanov“, usilovali sa rôznymi cestami priviesť k tomu, aby sa organizovali.

Dúfame, že ako širší pohľad na všeobecné dejiny ruského kresťanstva tak miniatúrnejšie zameranie na zby, ktoré sú nám blízke, podnetia v nás novú vďačnosť k Pánovi cirkvi i dejin, za dielo, ktoré doteraz vykonala a koná i medzi národami patriacimi do veľkej slovanskej rodiny. Jemu samému sláva! mk

SKRYTÁ SILA DUSE

(Pokračování)

Řekli jsme si, že je bezpodmínečně nutné, abychom uměli rozeznávat mezi duchovní silou z Boha a duševní silou z člověka. Povšimněme si některých metod, kterými duševní sily pracují.

ZPRÁVY Z KMK

V Teplicích se v červenci t. r. uskutečnilo zasedání mezinárodního sekretariátu Křesťanské mírové konference. Účastníci z osmnácti zemí světa přivítali v závěrečném komunikáte československou mírovou iniciativu na vytvoření pásma důvěry, spolupráce a dobrých sousedských vztahů na linii dotyku států Varšavské smlouvy a NATO jako návrh, který by mohl vést ke zlepšení ovzduší ve vztazích nejen ve střední Evropě, ale i v ostatních částech světa. Zvláště ocenili skutečnost, že tato iniciativa zahrnuje prakticky všechny oblasti a problémy. Návrh vytváří prostor i pro činnost církví, které by měly napomáhat překonávání nebezpečné bariéry vzniklé v minulosti a být spoluúčastníci vzájemného porozumění a důvěry mezi národy.

NÁS VZTAH K PŘÍRODĚ

Víme, že kromě problémů zachování míru ve světě, zlepšení sociálních podmínek a odstranění hladu v některých částech světa, se stále více dostává do popředí otázka ochrany a tvorby životního prostředí. Lidskou činností trpí příroda, vzduch, země i voda. Rozvojem průmyslu je vzduch stále více znečištěn pevnými i plynnými odpady, jako je popílek, kysličník sířičitý, kysličníky dusíku a dalšími, ale stejně produkty pak působí na rostlinstvo, dochází k odumírání lesních porostů, na půdu a povrchovou i spodní vodu. Přírodu nepříznivě ovlivňují zplodiny spalování z vysoce rozvinutého energetického i strojirenského průmyslu, ale i z automobilové a letecké dopravy, dále topné oleje, které uniknou do moří při jejich přepravě nebo do řek při různých haváriích skladovacích nádrží. O tom, jak nepříznivě působí na životní prostředí chemický průmysl, není třeba se podrobněji rozepisovat.

Podobně, jako k otázce zachování míru ve světě, tak i ke zlepšení životního prostředí můžeme jako křesťané něčím přispět. Začínáme od prostředí, kde žijeme, od našeho okolí. Zúčastňujeme se různých akcí na pracovišti i v místě bydliště, které přispívají k tvorbě životního nebo pracovního prostředí. Ale pokračujeme i mimo rámec našich domovů, jak je to vyjádřeno v těchto deseti pokynech, formulovaných jako „ekologické desatero“ na zasedání židů a křesťanů v říjnu 1982 v Hallig Hoog:

1. Já jsem Hospodin, Bůh tvůj, který stvořil nebe i zemi. Dobře si pamatuj, že jsi mým partnerem v tomto stvoření. Zacházej proto svědomitě se vzduchem, vodou, zemi, rostlinami tak, jako by to byli tvoji bratři a sestry.
2. Vezmi si k srdci: Tím, že jsem ti dal život, svěřil jsem ti odpovědnost, svobody a vyčerpateelné zdroje Země.
3. Neokrádej budoucnost. Cti své děti tím, že jim dás možnost dlouhého života na zemi.
4. Probouzej ve svých dětech lásku k přírodě.
5. Pamatuj, že sice lidstvo může používat technologie, ale jednou již zničený život nemůže opět vytvořit.
6. Pečuj o vytvoření skupin ve své vsi, městě, ve své zemi, které budou usilovat zabránit hrozící katastrofě.
7. Odděl se ode všech zbraní, které i po zničení základních předpokladů života mají zpětné následky.
8. Cvič se v sebekázní i v malých rozhodnutích svého života.
9. Udělej si čas v den svého odpočinku — v sobotu nebo v neděli — abys se světem žil, nejen jej používal.
10. Mysli na to, že nevlastníš zemi, nýbrž ji pouze střežíš.